

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tagjai ingyen kapják.
Nem tagoknak előfizetési díj:
Egész évre 24 korona, félfévre 12 korona, negyedévre 6 korona.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.
Az egyesületi tanács felügyelete alatt:
Főszerkesztő és kiadósért felelős: **Rubinek Gyula** az OMGE. igazgatója.
Felelős szerkesztő: **Buday Barna**.

Szerkesztőség:
Budapest, IX., Köztelek-utca 8.
Kiadóhivatal:
Budapest (Köztelek), Üllői-út 25. szám.
Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

Gyógyszertári számlák felülvizsgálata.

Az OMGE. üzemi osztálya a gazdák érdekében és azok kívánságára munkakörébe felvette a gyógyszerertári számlák felülvizsgálatát is. Amióta ugyanis a gazda és gazdasági cselédek közötti jogviszonyt szabályozó új törvény életbe lépett, annak 29. §-a értelmében az állandó cselédnek, valamint feleségének és 12 éven aluli gyermekeinek gyógyítási költségét, a szükséges gyógyszerek költségét a gazda tartozik fedezni. Csak hogy oly cselédből, hogy ez elviselhetetlen terhet ne rójon a gazdára, nevezett törvény az orvosokat és gyógyszerészeket bizonyos szabályok betartására kötelezi. Nevezetesen: egyes gyógyszerek egyáltalán nem rendelhetők, labdacs alakban csak néhány gyógyszer rendelhető, izjavítók csak a 15 éven aluli betegek gyógyszerébe keverhetők, czukorból egy porra legfeljebb 3 deczigramm rendelhető, a gyógyszer csupán zöld vagy a rendeléshez képest színes üvegekben, közönséges tégelyekben és dobozokban rendelhető és gyógyszerek ismétlése csak új vények kiállításával mellett van megengedve stb.

Az orvosoknak ugyancsak úgy kell rendelni, mint ahogyan az az országos betegápolási alap terhére szokásos; a rendelt mennyiséget nem számokkal, hanem betűkkel kell kiírniok vegyi képletek használata tilos, a vényre kiírandó a gazda neve, lakása, valamint a beteg neve, kora, lakhelye és latin nyelven betegsége stb.

Csak hogy ezek a szabályok a gyakorlatban orvos és gyógyszerész által gyakran nem tartatnak be, emiatt már sok panasz érkezett be hozzánk, mért is felhívjuk tagjainkat, hogy a gyógyszerész kifizetése alkalmával ne elégedjenek meg csak a vények visszaadásával, hanem kérjenek rendszeres gyógyszerertári számlát és küldjék be azt a vényekkel együtt felülvizsgálat végett üzemi osztályunkhoz.
Amennyiben a gyógyszerész és orvos eljárás

sát szakértőnk helyesnek találja, a felülvizsgálatért semmiféle díjat nem szedünk, ellenkező esetben pedig 20%-át azon összegnek, mely jogtalanul lett felszámítva. Együttal arról is tájékoztatjuk tagjainkat, hogy minő eljárással jutnak a túlfizetett összeg birtokába.

Igazgató.

Üzemi bizottság ülése.

(1908. június 1.)

Jelen voltak: *János Dezső*, *Koppély Géza*, *Kosutány Tamás dr.*, ráthonyi *Reusz Henrik*, *Szilágyi Gyula dr.*, a tisztviselőkar részéről: *Rubinek Gyula* igazgató, *Mutschenbacher Emil dr.* segédtitkár és *Krolopp Hugó* ipari, kereskedelmi és üzemi szakosztály titkár, mint előadó.

Rubinek Gyula igazgató üdvözlö a bizottság ujonnan megválasztott tagjait és felszólítja őket arra, hogy a tárgysorozat első pontja értelmében kebelükből elnököt válasszanak. Ajánlja erre a pozícióra a bizottság eddigi érdemes elnökét, ráthonyi Reusz Henriket.

Elnökválasztás.

A bizottság egyhangulag ráthonyi Reusz Henriket választja meg elnöknek.

Ráthonyi Reusz Henrik megválasztásáért hálás köszönetet mond és azon reményének ad kifejezést, hogy az új üzemi bizottság működése ezentúl szélesebb körben fog mozogni, mint eddig. Hogy ez eddig meg nem történt, azt nem az eddigi bizottság mulasztásának vagy a volt titkár ügybuzgósága hiányának tulajdonítja, akinek ellenkezőleg fáradhatatlan buzgóságáért csak köszönetet szavazhatunk, hanem sajnos annak, hogy gazdaközönségünk csak a legritkább esetekben tudja a maga érdekeit kellőképpen mérlegelni s így aránylag nem nagy mértékben vette igénybe a bizottság támogató működését.

Adóügyi szakértő díjazásának szabályozása.

Krolopp Hugó előadó kijelenti, hogy az üzemi

bizottság egy év óta foglalkozik a gazdák által beküldött adókönyvek felülvizsgálatával és pedig igen szép eredménnyel, amennyiben már eddig közel 1000 korona helytelenül kivetett adótulfizetést állapított meg, ezzel a hozzájuk fordulókat lényegesen további károsodástól óvta meg. Mivel az üzemi bizottság ezen ága szépen fejlődik, kívánatos, hogy az adóügyi szakértő díjazása szabályoztassék. Javasolja, hogy a szakértő egyelőre, míg díjazása végképpen rendeztetik, 15%-ot kapjon a felülvizsgálati díjból. Előadó azután részletesen kifejti, hogy a felülvizsgálati díjat minő kules alapján veti ki a bizottság és egyttal rámutat arra, hogy az adóüggyel való foglalkozásnak különösen a jövőben lesz nagy fontossága, mert ha az új adóreform életbe lép, a mivelési ágak felülvizsgálatnak, új mivelési ágak, illetve értékfokozatok soroztatnak be és így minden birtokos érdekében fog állani, hogy birtokivét beküldje és megludja azt, nem-e vettek fel abba reá nézve sérelmes értékfokozatokat, nem-e kell ezen az alapon jogtalanul több adót fizetnie.

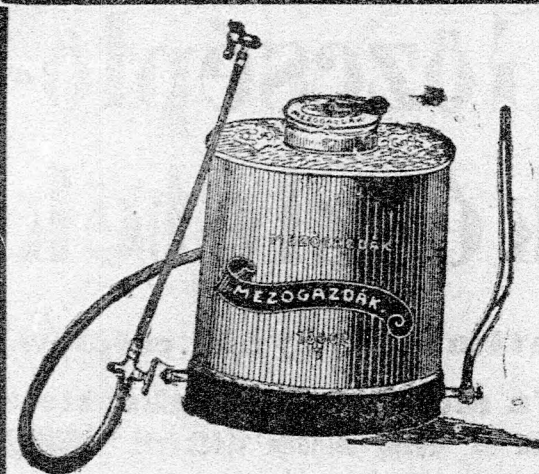
Kosutány Tamás dr. örömmel üdvözlö ezt az akeziót, mely arra van hivatva, hogy a gazdán segítsen és az egyletnek bizonyára sok tagot fog szerezni, ha azt látják, hogy itt minden tekintetben támogatásban részesülnek.

Rubinek Gyula javasolja, hogy az Országos Központi Hitelszövetkezetet és a Hangyát értesítsük arról, hogy ezután a szövetkezeti tagoknak adóügyeivel szintén hajlandók vagyunk foglalkozni.

A bizottság ily értelemben fogadja el az előadó javaslatait.

Gyógyszertári számlák felülvizsgálatának bevezetése.

Krolopp Hugó előadó: A gazda és gazdasági cseléd közötti jogviszonyt szabályozó törvény 29-ik §-ában részletesen körül van írva, hogy gazdasági cseléd gyógykezelésénél orvosnak és gyógyszerésznek egyaránt mihez kell magát tartani. Nevezett §-ban meg van jelölve, hogy egyes gyógyszerek nem rendelhetők, izjavítók

AJANLJUK nagyobb szőlőbirtokosoknak tökéletesbitett

magyar fogatos szőlőpermetezőinket,

melyekkel nagy munkaerő- és permetezőanyag-megtakarítás érhető el.

Most megjelent tavaszi szőlőmivelési árjegyzékünket az összes szőlővédekezési gépek, permetező stb. anyagokról kívánatra bérmentve megküldjük.

Mezőgazdák A. Jegyű permetező K 40.—

" B. " " " 34.—

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete
Budapest, V. ker., Alkotmány-utca 31. szám.

Mai számunk 18 oldal.

csak 15 éven aluli betegeknek adhatók, labdaes alakban csak egyes gyógyszerek rendelkezhetők, a gyógyszereket zöld üvegekben és közönséges tégelekben és dobozokban kell rendelni stb., szóval az expedició csak 8 fillérbe kerülhet. Hogy ezek és hasonló törvényes rendelkezések a gyakorlati életben nem tartanak be minden esetben, az legjobban onnan tűnik ki, hogy a Hajdúvármegyei Gazdasági Egylet elnöke személyesen megkereste az OMGE-t és megkérte, vezesse be az üzemi szakosztály a gyógyszer-tári számlák felülvizsgálatát is és könnyítse meg ezzel a gazdák helyzetét. Foglalkoztunk ez ügyvel, azóta már alkalmas egyént is találtunk, aki a gyógyszer-tári számlákat csekély díjazás ellenében felül fogja vizsgálni. A rendben lévő számlák után semmiféle díjat sem fogunk szedni, azok után pedig, melyek rosszul számláltak, a többlet 20%-át fogjuk kérni.

A bizottság örömmel elfogadja előadó javaslatát.

Jelzáloghitel közvetítésének bevezetése.

Krolopp Hugó előadó javasolja, hogy a bizottság vegye fel munkaprogramjába gazdák részére a jelzáloghitel közvetítését is. Indokolja azt azzal, hogy a gazda rendszeren nem ér rá kölcsönök megszerzése után járni, nem is ért az ilyen ügyekhez, miért is vagy a megye székhelyén lévő takarékpénztár drága kölcsönét veszi igénybe, vagy az ilyen kölcsönökért közvetítő ügynökségekhez fordul. Egyik eljárás sem helyes, mert a takarékpénztárnál jutányosabb kölcsönt rendszeren csakis úgy kaphat, ha vagy a kamatláb emelésének, vagy a felmondás veszélyének teszi ki magát. Mivel pedig a gazdának befektetéseire hosszú lejáratu olcsó és felmondhatatlan kölcsönre van szüksége, a kölcsönt előbbi formájában felvenni reá nézve veszélyes. Az ügynöki irodáknál viszont olyan magas közvetítési díjakat számítanak, hogy a bankkölcsön, még ha az olcsó is, ezek következtében lényegesen megrágnak. Előadó szerint, hogyha a kölcsönközvetítést minimális díjak ellenében felvennők a programba, segítenék azokon a gazdákon, akik ilyen ügyekben hozzájuk fordulnak és indirekte a többiekén is, mert az ügynökségek kénytelenek lennének versenyképességi szempontból magas díjaikat leszállítani.

Előadó ezután részletesen kifejti, hogy minő díjtételek mellett, milyen szakértő alkalmazásával, milyen uton és módon lehetne az üzemi bizottságnak a jelzáloghitel kölcsönközvetítését bevezetni és kéri a szakosztályt, járuljon elvileg hozzá, míg az a választmányi ülés elé kerül. A bizottság ily értelemben elfogadja előadó javaslatát.

Őszszel tartandó üzemi előadások rendezése.

Beható megbeszélés után a bizottság elhatározta, hogy őszszel a Közteleken tartandó előadások megtartására a következő szakértőket fogja felkérni:

Kenesse Ferencz urat, aki „Egyszerű gazdasági könyv- és számvitel” című könyvet

irt, melyet az üzemi osztály számvizsgáló-bizottsága jónak talált, számviteli előadások tartására fogja felkérni.

Kosutány Tamás dr. igazgató urat arra kérjük, hogy a mezőgazdasági iparágak fontosságáról és az iparágakat érintő kérdésekről előadásában világosítsa fel a gazdákat.

Hensch Árpád gazdasági akadémiai tanár urat üzemi előadás tartására fogjuk felkérni, kérve azt, hogy a tejjgazdaság és hizlalás fejlődéséről olyformán mutattassék ki, hogy kitűnjön abból, hogy hol és mért jobb az egyiket, mint a másikat alkalmazni.

Tanulmányi kirándulás rendezése.

A bizottság ezenkívül elhatározta, hogy őszszel egyik olyan uradalomba, ahol németországi mintára a cukorrépafejeket és leveleket szárítják, akkor, mikor az üzemben látható, egy kirándulást fog rendezni. A cukorrépafej és levél szárítása hazánkban még aránylag igen kis körben ismeretes, pedig sok jó takarmány volna ilyen módon megmenthető, miért is joggal feltehető, hogy a kirándulásban számos gazda fog résztvenni.

Ezzel az üzemi bizottság tárgysorozata ki lévén merítve, elnök az ülést bezárja.

Országos sörárpa- és komlókiállítás rendező-bizottságának ülése.

(1908. június 5.)

Jelen voltak Cserhádi Sándor elnöke alatt Borhy György, Cséser Lajos, Dégen Árpád, Horváth Jenő, Károly Rezső dr., Kerpely Kálmán, Koppély Géza, Lévy Róbert, Reusz Henrik; a tisztviselők részéről Krolopp Hugó ipari szakosztályi titkár, Kovácsy János segédtitkár és Jeszenszky Pál ügyvezető-titkár mint előadó. Cserhádi Sándor elnök üdvözlővén a megjelent bizottsági tagokat, az ülést megnyitja.

Résztevés a berlini nemzetközi sörárpa- és komlókiállításon.

Jeszenszky Pál előadó: A földművelésügyi miniszter még május havában leiratilag közölte velünk, hogy Berlinben egy nemzetközi sörárpa- és komlókiállítást fognak rendezni s. z. október hó 10—18-ig. Együttal közli velünk azt is, hogy a maga részéről kívánatosnak tartja, hogy a magyar komló- és sörárpa-termelés ezen a kiállításon bemutatásra kerüljön. Együttal megküldötte nekünk a miniszter a kiállítási tervezetet, a szervezési szabályzatokat és a többi, a kiállításra vonatkozó iratokat. Az említett leiraton kívül ma is érkezett a minisztertől egy leirat ebben az ügyben, amelyben különösen egy bizottság megalakítását és azt sürgeti, hogy a gyűjteményes és tudományos kiállításra vonatkozó tervünket mielőbb közöljük a német kiállítási rendező-bizottsággal. Ezekre nézve előadja szövege a maga javaslatát. Azt már a bizottság egyik legutóbbi ülésében kimondotta, hogy nekünk a berlini nemzetközi sörárpa- és komló-

kiállításon való részvételünk kívánatos s azt hiszi, hogy a bizottság most is ebben a véleményben van.

Szólv azt tartja, hogy a mi részvételünk a berlini kiállításon tisztán pénzkérdés. Ha sikert akarunk a magunk számára biztosítani, nem marad más hátra, mint esetleg vétel után megszerezni az egyenkint 30 kilónyi sörárpa mintákat, amelyek alkalmasak a kiállításon való bemutatásra s azokat összegyűjtve felküldeni a kiállításra. Ezt pedig csak úgy tehetjük, ha a miniszter rendelkezésünkre bocsátja azt az összeget, amibe a sörárpa minták beszerzése, elküldése és a kiállításon való térdija kerül. Javasolja tehát, hogy ilyen értelemben irjunk fel a földművelésügyi miniszterhez.

Károly Rezső dr., Koppély Géza, Cséser Lajos és előadó hozzászólása után elnök javaslatára elhatározta a bizottság, hogy a miniszter által kívánt bizottságot megalakítja és a kiállításon való részvétel apróbb részleteinek megbeszélésére a bizottságra bizza. A bizottságba a következő tagokat proponálja a bizottság a miniszternek: A budapesti német főkonzult, továbbá egy tagot mint a földművelési miniszter képviselőjét, Borhy György földbirtokost, Bürger Albert földbirtokost és sörgyárost, Aich Ferencz sörgyári igazgatót, továbbá Cserhádi Sándort, az Országos Növénytermelési Kísérleti Állomás vezetőjét és Krolopp Hugót, az OMGE. ipari, kereskedelmi és üzemi szakosztályának titkárát.

Az országos sörárpa- és komlókiállítás és komlókiállítás birálati szabályzatának megállapítása.

Cserhádi Sándor elnök: Két sörárpa- és komlókiállítás birálati szabályzat fekszik a bizottság előtt, az egyiket Károly Rezső dr. nyújtotta be, a másikat pedig szólv. Károly Rezső dr. a berlini, szólv pedig a bécsi kiállítási szabályzatot vette irányadónak. Szólv a bécsi szabályzatnak a berlini feletti előnyét abban látja, hogy az u. n. szubjektív vizsgálatokat sokkal inkább háttérbe helyezi.

Károly Rezső dr. a tárgyalás egyszerűsítése szempontjából visszavonja javaslatát, mire a bizottság az elnök által kidolgozott szabályzatot fogadja el.

Ezután elnök bemutatja az általa kidolgozott komlókiállítási birálati szabályzatot, amelyet Cséser Lajos hozzászólása után a bizottság változatlanul elfogad.

A biráló-bizottság megválasztása.

Jeszenszky Pál előadó: A szabályzat értelmében a rendező-bizottság feladata megalkotni a biráló-bizottságot, amely hivatva lesz az országos sörárpa- és komlókiállítást megbirálni. A megválasztandó tagokra nézve előterjesztést tesz, amelynek értelmében a rendező-bizottság a következőket választotta be a biráló-bizottságba: A sörárpa- és komlókiállításnál: elnök: Cserhádi Sándor, tagok: Thaisz Lajos, Rodiczky Jenő, Simon Jakab, Károly Rezső dr., Emödy József, Rovara Frigyes, Borhy György, Hirsch Albert dr., Hirsch Jakab, Deutsch Artur, Reusz Henrik, Aich Ferencz, Brichta Jakab, Levatic Lajos, Dégen

Köln árjegyzékek mindennemű gazdasági gépekről

ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR BUDAPEST

RÉSZVÉNY TÁRSULAT

EGYENLŐ HATÁR SZÁRMAZÁS

Legtökéletesebb rendszerű

Gőzcseplő-készletek

ugyszintén MAGANJARÓK (utimozdonyok) cséplési, vontatási és szántási czélokra, (a mozdony után akasztott egy ölet fogó ekével.)

Referenciák az ország minden vidékéről.

Árpád dr., Kerpely Kálmán, Rainprecht Antal, Grabner Emil, Perczel Ferencz, Koppély Géza, Lévy Róbert, Leidenfrost Tivadar, Teleki Arvéd gróf, Bürger Albert. A *kömlókiállításnál*: Rodiczky Jenő dr., Förster Lajos, Friedrich Géza (Kisbér), Imre Lajos (Illyefalva), Bürger Albert (Marosvásárhely), Gerich Endre dr. (Petrócz), Pinterovics Jenő (Petrócz), Gerber Nándor (Óbecse), Oderszky Lajos (Sásd), Halmy Nándor (Csécs), Tószegi Freund Vilmos (Budapest), Cséser Lajos (Kolozsvár), Bartók Géza (Budapest), Ábrahám Lajos (Segesvár).

Végül *Jeszenszky Pál* ügyvezető-titkár proponálja, hogy a sörárpa- és kömlókiállítás előadói tisztviselőségével Krolopp Hugó ipari és üzemi szakosztályi titkár bizassék meg, akinek voltaképpen ügykörébe tartoznak a kiállítás rendezési munkálatainak előkészítése és lebonyolítása. A bizottság ily értelemben határoz.

Ezzel az ülés véget ért.

A végrehajtási törvény reformja.

A politizálás tudománya, — legalább itt nálunk Magyarországon, — úgy látszik nagyon egyszerű tudomány. Ha a kormány nem terjeszt elő tömegesen törvényjavaslatokat, akkor folyton a reformok sürgős voltát emlegetjük és szidjuk a kormányt, hogy miért nem foglalkoztatja a parlamentet. Ha van javaslat bőven, folyik a törvényhozási munka és sokan akadnak, akik több-kevesebb bölcseséggel hozzászólnak a dologhoz: akkor elszörnyűködve mutatunk rá, hogy ime mennyi kifogással találkozunk a javaslatnak nevezett férczmű; ha pedig a parlament nagyobb vita nélkül egymásután intézi el a javaslatokat és hozza a törvényeket: ugyanaz a bus hazafi ismét nagyot sóhajt és gondterhes fejét ingatva szól: a kormány és a törvényhozás úgy tesznek, mint a lusta molnár, aki nyáron át henyélt s mikor már a téli fagy fenyegeti, akkor tölt fel mindent egyszerre a garatra!

Mi, akik nem politizálunk, hálás megkönnyebbüléssel veszünk tudomást minden újabb törvényalkotásról, amely alkalmas arra, hogy a népet a gazdasági vagy szociális boldogulás útján egy-egy lépéssel előbbre vigye. Ilyen lépést jelent a végrehajtási törvény károsnak bizonyult hiányait javító novella is, amelyet Günther Antal igazságügyi miniszter terjesztett elő, de amelyet nem ő készített. A miniszter érdemeiből ezzel semmit sem akarunk elvitatni, sőt azt hisszük, hogy érdemét öregbíti az a köztudat, hogy a végrehajtási törvény reformjával régóta általános és élénken érzett közszükségnek tett, eleget. Az ilyesmi nem lehet

egyéni kezdeményezés műve, hanem egy, az idők során megérett folyamatnak a következménye. Megnyilvánulása annak a természeti törvénynek, hogy minden élő szervezet időnként kiküszöböli magából a káros anyagokat.

A magyar jogászok és a magyar közvélemény két évtizedet meghaladó idő óta küzdöttek ezért a reformért és hogy most is csak a legfeltűnőbb hibák kiküszöbölésére kell szorítkoznunk: annak az oka talán abban fekszik, hogy gyökeres átalakító munkálatokra az idők és a viszonyok nem alkalmasak. Hogy ez a foltozó munka mennyiben vezet célra, mennyiben nem, ezzel a kérdéssel itt foglalkozni nem kívánunk. Azt akarjuk inkább vizsgálni, hogy micsoda eredményeket remélhetünk a novella rendelkezéseitől és milyen lesznek valószínűleg a reformnak gazdasági hatásai.

Ebben a tekintetben főfigyelmet érdemelnek a novellának a végrehajtás alá vehető ingók körének korlátozására és a törvény 156. §-ának hatályon kívül helyezésére vonatkozó rendelkezései.

Az eddigi törvény hatálya alatt a házi és gazdasági ingóságok majdnem korlátlanul végrehajtás alá vehetők voltak. A kisember személyi hitele a tisztviselőknél a fizetésen, más foglalkozásuaknál majdnem kizárólag a házi ingóságokon alapul. Ennek az állapotnak a törvény véget vet, mert a szükséges házi butort a végrehajtás alól kivieszi. Ezzel szemben csak látszólag vonja el a hitelezés alapját, mert valóságban az adónak és a lakbérnek elsőbbsége mellett a butorok által nyújtott biztosíték eddig is csak illuzórius volt. A törvény ezzel nem rövidíti meg a hitelezőt, se a hitelre szoruló, hanem egészen helyesen azt jelöli meg a kisembernek nyújtható hitel biztosítékául, amely annak egyedüli tulajdonképpeni alapja, t. i. a tisztességet és a realitást. Ahol ez megvan, ott a törvény nem ronthat a helyzetet, ahol pedig hiányzik, ott a hitelezők eddig is megkárosultak, még pedig annál érzékenyebben, mert a végrehajtásokkal és az igényperekkel járó költségeket is viselniük kellett.

Nem hisszük, hogy a kisember hitelviszonyaira az új törvénynek lényeges hatása legyen. Kölcsönt eddig is csak kezeség mellett vagy kellő biztosíték ellenében kapott, egyéb kisebb hitelezéseknél pedig ezentul is az egyéni megbízhatóság maradt az irányadó szempont. Ennek az

utóbbinak a színvonalát a végrehajtási törvény nem emelheti, ebben a tekintetben az üdvös közrehatást az iskolától és a társadalomtól kell várunk. Attól a társadalomtól, amely ezidőszert ebben az irányban nagyon beteges szimptomákat mutat. Csapatostól látunk köztéren szerepelni olyanokat, akiken számtalan hitelezők végrehajtás útján egy garast meg nem vehetnek. Gyökeres javulást csak a társadalmi felfogás megváltozásától remélhetünk, amely a nyugati társadalmak mintájára lehetővé teszi az ilyen inzollvens egyénekre nézve legalább azt, hogy a társadalomban vagy a politikában vezető szerepet vigyenek. Ha ezt a tisztult felfogást elérnünk sikerült, akkor követelhetjük csak meg Péter vagy Pál kispolgártól, hogy pénzbeli tartozásainak ingóságára dobautítása nélkül is eleget tenni igyekezzék.

A 156. §. szerint 300 forint értéken aluli ingatlanok egészen újra kerültek, ha valamely társtulajdonos ellen annak hitelezője végrehajtást vezetett. A törvénynek ez a különben jóakaratu intézkedése kapcsolatba jutván különösen az ország északkeleti részében dúló uzsoramaniplulációkkal: ezekben az uzsora által inficiált megyékben mérhetlen kárt és pusztítást okozott. Az uzsorások előre kiszemelték áldozataikat. Az öröklések és osztozkodások, a rendezetlen telekkönyvi viszonyok majdnem minden esetben lehetővé tették, hogy az ingatlanok valamely csekély részét magukhoz válthassák vagy zálogjoggal terhelhessék. Végrehajtást, majd árverést eszközöltek ki, amely csekélyebb értékű ingatlanoknál a társtulajdonosok osztályrészére is szólt. Az árverésen az ingatlanot potom pénzen megvásárolták és a mitsem sejtő kiscgazdát, aki abban a nyugodt öntudatban, hogy ő senkinek sem tartozik, jogainak megóvásáról nem gondoskodott: jogos tulajdonától megfosztották és a birtokból kidohták. A novella a 156. §-t hatályon kívül helyezi és a közös tulajdon együttes árverését csak akkor engedi meg, ha az összes tulajdonostársak együttesen kérelmezik. Egy csapásra megszűnik tehát ez a rossz hírű törvényszakasz, mely annyi bajnak és könnynek volt okozója. Ha egyéb eredménye nem volna a végrehajtási törvény novellájának, ez magában is már vivmálynak tekintendő és érték tekintetében negatív volta daczára sok nagyképi és fennen magasztalt reformmal felér.

Szilárd Ferencz dr.

A tavaszi talajelőkészítés legcélszerűbb eszköze a RUGALMAS FOGU KULTIVÁTOR

~ műlyjáratszabályozó-emeltyűvel. ~

Több ezer darab legnagyobb megalégedésre használathban.

MODERN TALAJ- ÉS RÉTMŰVELŐ ESZKÖZÖK.

Hengerek, boronák, porhanyítók elsőrendű kivitelben.

BÄCHER RUDOLF speciális eke- és talajmüvelő-eszközök gyára.

Magyarországi vezérképviselő: SZÜCS ZSIGMOND BUDAPEST, VI. ker., NAGYMEZO-UTCZA 68. SZÁM.

Speciális eszközök a répa-, kukorica-müveléshez. Laass rendszerű többsoros kapáló-Bächer egyes és többvasú ekei gépek. Utóterhetetlen minőségűek; remekül fordítanak, tökéletesen porhanyítanak minimális vonóerősükséglet mellett. Törhetetlen tégelyacél ekefejek, páncélaocél kormánylemezek. Olcsó versenyárak és kedvező feltételek.

Az „eredeti Melichar“-gyártmányú páros sorszámu

„UNICUM DRILL“

a jelenkor legtükéletesebb sorvetőgépe,

Utóterhetetlenül precíz vetés, hegynek-völgynek teljesen egyforma, ideálisan tökéletes magelosztás, végtelen könnyű és biztos kormányzás feltűnően csekély vonóerősükséglet, szilárd kivitel, elsőrendű anyag, bámulatlan egyszerű szerkezet és könnyű kezelés ama jellegzetes tulajdonságok, melyeknek ezen sorvetőgép általános kedveltségét köszönheti. Több mint 32,000 db használathban. Számtalan elsőrendű kitüntetés és sok száz elismerőlevél a világ minden részéből.

Ujabb speciálítások: Mütrágyaszórógépek és mütrágyaszóróval kombinált sorvetőgépek. Különleges repavetőgépek és amerikai rendszerű kukorica-fészekbevetők (a Hermann-féle müvelésmóddhoz).

Chiliszőrók a cukorrépa fejtrágyázásához.

MELICHAR FERENCZ sorvető- és mütrágyaszóró-gépek gyára.

BUDAPEST, VI. ker., NAGYMEZO-UTCZA 68. SZÁM.

KÜLFÖLDI SZEMLE.

Rovatvezető: Palkert Alajos.

△ A mezőgazdasági szakoktatás Poroszországban. Egy mostanában megjelent statisztikai kimutatás szerint a múlt évben volt Poroszországban a mezőgazdasági főiskolákon kívül 17 egyévi önkéntesi katonai szolgálatra igényt adó mezőgazdasági középiskola, 170 földmives-iskola és téli gazdasági tanfolyam, továbbá 2991 mezőgazdasági továbbképző (ismétlő) népiskola. Mindezek fenntartásához az állam közel 3 millió márkával járult. Az iskolák száma egy év alatt több mint 10% szaporulatot mutat. A porosz állam különös gondot fordít a mezőgazdasági népoktatásra és ennek fejlesztése érdekében folyó évi február 29-én új vizsgálati és tanulmányi rendet állapított meg a mezőgazdasági tanítók kiképzésére, amely az 1909. évtől lép érvénybe. Az új vizsgálati rend a következő előképzettséget kívánja meg az alsófoku mezőgazdasági iskolák tanítóitól: érettségi bizonyítvány vagy ezzel egyenrangú, egyévi önkéntességre képesítő mezőgazdasági középiskola végbizonysítványa, 4 évi gyakorlati és 3 évi magasabb elméleti kiképzés az egyetemi államvizsgálattal egyenrangú szakvizsgálattal s végül 1 évi pedagógiai kiképzés valamely tanítóképző tanfolyamon. Általánoságban az új vizsgálati és tanulmányi rend sok tekintetben javulást jelent a régi állapottal szemben és a mezőgazdasági körök több régóta hangzottatott kívánságát váltotta valóra. Ami a gyakorlati kiképzést illeti, e tekintetben egységes szabályt a rendelet nem állított fel, hanem — igen helyesen — módot nyújt az egyéni körülmények mérlegelésére, valamint hogy fenn van tartva a földmivelésügyi és közoktatásügyi minisztereknek az a jog is, hogy méltánylat érdemlő esetekben az elméleti képesítésre vonatkozólag is kivételt tessenek s a magasabb foku elméleti képességet, valamint a külföldön szerzett alapos szakismereteket megfelelő előnyben részesíthessék.

△ A római nemzetközi mezőgazdasági intézet munkaterve. Részletesen megemlékeztünk már lapunkban a római nemzetközi mezőgazdasági intézet diszes új palotájának felavatásáról s az intézet működésének megkezdéséről. A német agráriusok lapjának, a „Deutsche Tageszeitung”-nak erről szóló tudósításaiban most érdekes megjegyzéseket olvassunk az intézet munkaprogramjának megállapítása körül felmerült nehézségekről, amelyek arra kényszerítették a munkaterv kidolgozásával megbízott olasz előkészítő-bizottságot, hogy a legaggodalmasabban ragaszkodjék az 1905. évi nemzetközi konvenczió betűihez és számos felmerült, valóban gyakorlati irányú javaslatot mellőzzen, nehogy alkalmat adjon az új intézménnyel ellenszenvező Franciaországnak a tervezet ellen való tiltakozásra és esetleg az egész alkotásnak megbontására, amire nevezett forrásunk szerint a francia kormány alig várta a kedvező alkalmat. Ennek pedig lapjaink szerint az a természetes magyarázata, hogy a mostani liberális francia kormány nem megokolatlan féltékenységgel nézte a francia agráriusok vezérének, Mélineknek, a volt mérsékelt köztársasági

miniszterelnöknek a nemzetközi gazdasági kongresszusok és az állandó nemzetközi mezőgazdasági bizottság keretében általánosan elismert nagy tekintélyét és attól tartott, hogy amennyiben a gazdasági testületeknek az államhatalomtól független képviselői az új nemzetközi intézményben tulsulyra jutnának, Mélineknek ily szervezetben természetesen érvényesülő irányadó befolyása Franciaország belső politikájában is erősítené pozícióját a most hatalmon levő kormányférfiakkal szemben. E személyes és belső politikai indoknak esett áldozatul az a nagy elv, amelyet Németország, Magyarország és Ausztria annak idején teljes meggyőződéssel és lelkesedéssel képviselt, de Franciaország következetesen ellenzett, hogy t. i. a római nemzetközi intézet, mint szabad szervezet, a gazdasági testületek képviselőiből és az egyes kormányoktól függetlenül alakíttassék meg. Mivel azonban a nemzetközi intézet elé tűzött nagyfontosságú feladatok egy, habár csak kisebb része kétségtelenül a mai szervezet mellett is megvalósítható, a szabad társadalmi szervezés elvi alapján álló államok czéltalan diplomáciai surlódások kikerülése végett inkább belenyugodtak az intézet hivatalos alapon való szervezésébe, semhogy magát az intézményt és az ahhoz fűződő nagy czélt veszélyeztessék.

△ Bajorország a birtokfelaprózás ellen. A bajor belügyminiszter a napokban leiratot intézett az országos mezőgazdasági tanácshoz, amelyben azt javaslatiételre hívja fel ama visszafélések meggátolására alkalmas módokat tekintetében, amelyek a már Bajorországban is egészségtelen arányokat öltő parcellázási láz következményei gyanánt mutatkoznak. Kiemeli a leirat, hogy ily parcellázások alkalmával, amelyek mesterségesen szaporítják a törpebirtokokat, az üzérkedő vállalkozók a föld jövedelmességének megfelelő ár kétszeresét is fizetik a földhöz parasztsággal, amely ilyen vételár mellett nem lévén képes jövedelmező gazdálkodást folytatni, eladósodik és szükségképpen tönkremegy. A bajor belügyminiszterium éppen e káros jelenségekre való tekintettel egy törvényjavaslat kidolgozásával foglalkozik, amely az állami telepítést kívánja előmozdítani központi telepítési bizottság létesítésével, a szükséges állami ellenőrzésnek és olcsó hitelnek biztosításával s amely egyuttal az iparszerű parcellázást is bizonyos korlátok közé akarja szorítani és szigorú állami ellenőrzésnek fogja alávetni.

△ A müncheni gazdasági növénytermelési állomás működése. Az 1902-ben létesített kísérleti állomás legutóbbi jelentése szép haladásról és igen széleskörű tevékenységről tanuskodik. Az állomás a múlt évben 5500 mag és takarmányvizsgálatot végzett és gazdasági növényvédelmi kérdésben 2600 ízben adott szaktanácsot. Kiválti éppen a burgonyát pusztító ugynevezett fodoros betegség és az aranka elszaporodása ellen folytatott küzdelemben volt a kitünően felszerelt és gazdagon dotált intézet a bajor gazdáknak nagy segítségére. A vetőmag megvizsgálata különben örvendetes módon egyre általánosabb szokássá válik Bajorországban, ami aránylag jelentéktelen költség

arán sok károsodástól kíméli meg a gazdát. Igen czélszerűnek látszik az, ami például nálunk még hiányzik egyébként valóban mintaszerű hasonló intézményeink mellől, hogy a központi állomást a tudakozódóhelyeknek az egész országra kiterjedő hálózata egészíti ki, amelyek erre önként vállalkozó bizalmiférfiak vezetése alatt az állomás és a gazdák között való érintkezést közvetítik, a minták beküldésére utbaigazítást adnak és általában sok fölösleges munkától kímélik meg gyakran a központi pontot. Nagy szolgálatot tett a múlt évben az állomás a rendkívül elszaporodott mezei egerek kipusztítására vonatkozólag adott utmutatásaiával és részben önköltségi áron, részint ingyen kiosztott irtószerével is, amelyeket előzetesen hosszas kísérletezéssel a leg gondosabban kipróbáltak az intézeti laboratóriumban.

△ A stájerországi mezőgazdasági szövetkezetek tartományi kötelekének 1907. évi beszámolója. A szövetkezeti eszmének örvendetes terjedéséről és fokozatos megerősödéséről tesz tanuságot az a vasos évkönyv, amelyben a stájerországi mezőgazdasági szövetkezetek központi kötelekének vezetősége számol be a múlt évi sáfárkodásáról. A jelentés hálás hangon emlékezik meg arról a hathatós és jóindulatú támogatásról, amelyet a szövetkezetek az osztrák földmivelésügyi kormány, valamint a tartománygyűlés, a helytartóság és számos testület részéről élveznek s amely eredményes működésüket jelentékenyen megkönnyítette és elősegítette. A szövetkezeti kötelekbe a múlt évben 320 szövetkezet és testület tartozott kerekében 51,000 egyéni taggal. A testületi tagok közt volt 261 Raiffeisen-féle előlegező (hitel-) szövetkezet, 25 állattenyésztő és 8 tejszövetkezet, 6 értékesítő szövetkezet, 10 gazdasági egyesület, továbbá néhány gyümölcsértékesítő, raktár- és pinceszövetkezet. A kötelekbe tartozó testületek közt legnagyobb taglétszáma van a stájer országos gazdasági egyesületnek, amely 12,133 taggal dicsekszik, míg a többi szövetkezetek átlagos taglétszáma 105. A beszámoló részletes képet ad a központi ügyviteléről, számadásairól ellenőrző tevékenységéről, továbbá az egyes szövetkezetek működéséről, forgalmáról és anyagi eredményeiről. A szövetkezeti tagok betétjei az év végén meghaladták a 7 millió koronát, amivel szemben az igénybe vett hitel ugyanakkor csak harmadfél millió koronát tett ki. A központi kötelekbe tartozó szövetkezetekkel való pénzforgalma megközelítette a múlt év folyamán a 10 millió koronát. A szövetkezeti központ a múlt évi súlyos pénzváltás dacára változatlan kamat mellett volt képes aránylag olcsó személyi hitelt nyújtani tagjainak s így működése, amely most fényesen kiállotta a tűzpróbát, valóban üdvösnek és kivált a kisgazdákra nézve áldásosnak mondható.

△ Agrárszociális agitáció Olaszországban. Az agrárszociális agitáció pár év óta nagyon kedvező talajra talált Olaszországban. A gazdag és népes lombard síkságon csak úgy, mint a nyomorúságos déli tartományokban napirenden vannak a föld birtoka, bérlete, mivelése és a mezei munkabérek körül lefolyó örökös küzdelmek, amelyek ugyan eddig mindig békés megegyezéssel végződtek, de felő, hogy a béke

„MILLENNIUM”

Aratókés-köszörülőgépek.

fűkaszó, marokrakó és kévekötő aratógépek 1908. évi szerkezet.

Manila zsineg.

Árjegyzéket és árajánlatot szívesen küld

A MAGYAR KIRÁLYI ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE
BUDAPEST, V., VÁCZI-KÖRUT 32. SZÁM.

mindig több és több áldozatot követel a hádlábon álló felektől, a gazdáktól és földbériektől, valamint a mező munkásságtól egyaránt. Az ideai mozgalom, amely részleges agrársztrájká fajult, a múlt hónapban tört ki Parma vidékén, Olaszország legtermékenyebb, legbelterjesebben művelt és leggazdagabb tartományában. A sztrájk ezuttal tulajdonképpen nem magasabb munkabérek kikérésére irányul, — bár mellesleg persze ez a követelés sem hiányzik a sztrájkolók programjából — hanem helyenkint valóságos földosztó jelszavak uralma alatt ezéjja a régebben általánosan elterjedt feles-rendszernek visszaállítását, amit igazi szociálista észjárással a munkásnak az általa megmivelt földhöz való jogán követelnek. A régebbi feles gazdálkodási rendszert ugyanis, mely a munkabér egy részét természetben szolgáltatotta ki a munkásnak, akit ily módon a termelési folyamatban érdekelt féllé tett, mindjobban kiszorítja a munkabérnek tisztán készpénzben való kifizetése. A terméseredmények fokozásában ugyanis egyre kisebb az emberi munka szerepe a gépek, a trágyázás és az állattartás befolyásával szemben, minél fogva a gazda az elért termésterjedelemben már nem hajlandó úgy osztozni, mint azelőtt s a maga szempontjából kedvezőbbnek tartja a fix pénzbeli munkabérfizetést, míg a munkások az emelkedő termés-hozamok láttára, kivált jó termés alkalmával, kijátszottaknak érzik magukat annak dacára, hogy pénzbeli munkabérük igen magasra emelkedett. A mozgalom sok helyütt erőszakoskodással, rablásal, gyújtogatással is járt, de kétségtelenül mindenütt óriási kárt okozott a gazdáknak, akiknek földje miveletlenül, állatai gondozatlanul maradtak, úgy, hogy sokan vagy elköttyavetyéltni vagy más vidékre hajtani kényszerültek nyájaikat. A gazdák nagy része persze kiüzte házából a sztrájkoló munkásokat és így a munkáscsaládok száza meg száza váltak hajléktalan földönfutókká, ami csak fokozta az általános elkeseredést és még jobban megrontotta az amúgy is példátlanul rossz közbiztonsági viszonyokat. Az állambatalom erőlyes közbelépésének sikerült mindeddig — egy-két vérszes zavargástól eltekintve — meggátolnia a súlyosabb természetű összeütközéseket s maguk a szociálista agitátorok is megrettennek a féktelen izgatások nyomában járó általános nyomoruságtól, minél fogva most már békésebb hurokat pengetnek. Akárhogyan végződik is ezuttal ez a különben jóformán évről-évre visszatérő mozgalom, anyi bizonyos, hogy mérhetőlen kára lesz belőle az egész olasz mezőgazdaságnak s persze első-sorban a parmai gazdáknak.

Munkásügyek. Szociálista mozgalmak.

Szerződészegő mezőgazdasági munkások megrendszabályozása Anhalt herczegségben.

(K.) Anhalt, ez a kis német állam, mely nem sokkal nagyobb, mint Liptó vármegye, de jóval kisebb Hajdu vármegyénél, már 1899-ben törvényt hozott a szerződészegő mezőgazdasági munkások megrendszabályozására. Az 1899. április 26-án kelt anhalti törvénynek főbb határozmányai a következők:

1. Harminez márka erejéig terjedhető pénz-büntetéssel vagy tiz napig terjedhető fogsággal büntetendő az a mezőgazdasági munkás, aki a munkábaállást jogtalanul megtagadja vagy a munkát abban hagyja. Az eljárás a munkaadó kérelmére indítandó meg. A megbüntetést egy hét alatt kell kérelmezni. A kérelem visszavonható.

2. A munkábaállást jogtalanul megtagadó vagy a munkát abban hagyó mezőgazdasági munkást a munkaadó kérelmére a helyi rendőrhatalóság előállíthatja, ha a munkaadó ezt egy hét leforgása alatt kérelmezi. A munkás előállításával járó költségek a munkás terhére esnek, de azokat a munkaadó előlegezi.

3. Aki a munkást a jelzett cselekményekre fölbiztatja, 150 márkaig terjedhető pénzbüntetéssel vagy hat hétig terjedhető fogsággal sújtandó s a munkaadónak okozott kárért is szavatol.

4. Aki máshoz szerződött munkást fölfogad, a 3. pont értelmében büntetetik.

5. Ha a munkaadó a munkást jogtalanul elküldi s kikötött javadalmaszást megvonja, hatvan márkaig terjedhető pénzbüntetéssel vagy tizen-négy napig terjedhető fogsággal sújtandó. A büntetés a munkás kérelmére történik, ha ez a kérelmet egy hét alatt előterjeszti. A kérelem bármikor visszavonható.

6. Azokat a munkásokat, akik a munkaadótól a munkaszerződésre vonatkozólag úgy akarnak kiesikarni bizonyos engedményeket, hogy a munka megakadályozására vagy abban hagyására összebeszélnek, egy évig terjedhető fogságbüntetés éri. Ugyanez illeti a fölbujtót akkor is, ha nem mezőgazdasági munkás.

Ez a törvény hét év óta van hatályban s még eddig nem adott panaszra okot. F. é. februárban a dessaui „Frigyes császár” liberális egyesület járult kérvénnyel az anhalti országgyűlés elé a törvény megszüntetése érdekében.

A kérvény előadja, hogy sem birodalmi, sem országos törvények nem rendelik, hogy a szerződészegő munkás munkába állíttassék vagy büntetéssel sújtassék. A mezőgazdasági munkásokra vonatkozó kivételes intézkedés semmivel sem indokolható, mert a munkaadó és a mezőgazdasági munkás között a jogviszony teljesen azonos a más munkaadó és más munkás közt fennálló jogviszonnyal. Az, hogy a mezőgazdasági munkások szerződészegése különösen aratás idején közveszélyes volna, nem bír alappal, mert általános sztrájkolásra még nem volt eset s ha ily veszedelem fönnforogna is, azt szociálistáknak s nem büntetésekkel kell elhárítani. A törvény elkeseríti a mezőgazdasági munkást, mert ennek kisebb jogot ad, mint más munkásnak. Gyakorlatilag sem vált be, mert életbelépte óta a szerződészegések száma nem kevesebbedt. Poroszország is megvan eféle törvény nélkül s ha a városi munkásnak van joga szövetkezni és sztrájkolni, igazságtalan dolog ettől a jogtól a mezőgazdasági munkást megfosztani.

E kérvényt folyó évi április 9-én tárgyalta az anhalti országgyűlés. Hildebrandt előadó konstatálta, hogy a panaszolt törvény nem ütközik a birodalmi törvényhozás jogkörébe. Poroszország már 1854 április 24. óta hasonló rendszabályokat alkalmaz. Utalt az 1891. évi Caprivi-féle szokkal szigorubb törvényjavaslatra

s az angol törvényhozásra, mely a gázgyári munkásokat eltiltja a sztrájktól. Vázolta ezután a mezőgazdasági munka időhöz kötött jellegét; a szántás, vetés, kapálás, aratás, répa- és burgonyaszedés halasztást nem szenvedhet. Kiemelte, hogy a mezőgazdasági munkás, ha a munkát időközben abban hagyja, egyönnymen nem is pótolható s tömeges sztrájk nem időleges kárt okoz, hanem egész évi jövedelmétől megfosztja a gazdát s ezenfölül a pótolhatatlan javaknak akkora mennyiségét teszi tönkre, hogy ezáltal a közjólét is fenyegető veszélyben foroghat. Idézi Strausz szociálista író művéből a következő sorokat: „A mezőgazdaság élő dolgokat fejleszt, az ipar élettelen dolgokat munkál meg. Emez az emberi akaratot, amaz a természet erejét uralja fötényező gyanánt. A mezőgazdaságban a természeté az elsőrangú, az emberi munkáé a másodrangú szerep. Az ipari termelés mechanikus, a mezőgazdasági organikus folyamat.”

A természettől való függőség, az emberi akaratától független tényezők befolyása a mezőgazdaságnál kizárja a lehetőséget, hogy a munka abban hagyása által okozott károk utóbb kétszeres erőfeszítéssel pótoltsanak, ami az iparnak módjában áll. A pótolhatatlan értékek veszélye indokolja a mezőgazdasági munkaszerződésnél az állami beavatkozást s ennél fogva a bizottság többsége a liberális egyesület kérelmét nem találta teljesíthetőnek.

Az előadó beszédét hosszabb és igen érdekes vita követte. Az első szónok Pannier nélkülözhetetlennek tartja a sztrájkotörvényt, mert a gazdának joga van a védelemre és pedig nemcsak a civiltjogi, hanem a büntetőjogi védelemre, ahol a kártalanítás lehetősége abszolúte ki van zárva. A mezőgazdasági munkaszerződés jogtalan megbontása nemcsak a szerződő felek érdekeit sérti, hanem másokét is s gyakran magát a közérdeket. A német büntetőtörvénykönyv 329. §-a felévi, sőt kétévi börtönnel sújtja a szállítót, ha inség esetén a hatósággal kötött élelmiszerszállítási szerződését megszegi. A 298. §. egy évig terjedhető börtönnel fenyegeti a hajóst, aki bérével megszőkik vagy elrejtőzik azért, hogy magát a szolgálat alól kivonja. A törvény azt a munkást is bünteti, aki a köteles hűséget megszegi s a munkaadó üzleti titkát elárulja. Az alkalmazottnak kényszerrel való előállítását az ipartörvény s a hajózási rendszabály is elrendeli. Nincs tehát ellentét az anhalti törvény s a tételes jogszabályok között.

A szerződési szabadság fogalmát a szerződés megkötésére és fölbontására való jog meríti ki; a frivol szerződészegés nem része ennek a fogalomnak. Ennek az elismerése az önkény elismerése volna. A jogtalan szerződészegést még a szociálisták sem tartják megengedhetőnek s nincs ember, akinek a jogerzéke föl ne háborodnék az ilyesmin. Nem a törvény ellen kell zugolódni, hanem amiat, hogy a frivol szerződészegések nem büntetendők kellő szigorral. A törvényt való előgedetlenség csak egyes rajongók fejében existál. Jogállamban rendet kell tartani.

Ez pedig bizonyos kényszer nélkül nem megy. A törvény a jóra való munkást nem háborgatja, sőt igen hatályos védelemben részesíti.

Krosigk nagybirtokos képviselő a liberálisok

Legjobbak a :: Losonczi vetőgépek és Resiczai ekék.

Árjegyzéket és árajánlatot szívesen küld

A MAGYAR KIRÁLYI ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE
BUDAPEST, V., VÁCZI-KÖRUT 32. SZÁM.

ellen fordul, akik minden parlamentben ellenségei a mezőgazdaságnak. A petíció: támadás a gazdák érdekei ellen. A törvényvel csak a lelkiismeretlen ügybökök s azok a lepuskás gazdák elégedetlenek, akik gazdátarsaik munkáikat el szokták horgászni. Nagyon jól bevált ez a törvény a gyakorlatban. A szociáldemokrata izgatástól nyugtalan fiatal munkásokra és az ügybökökre bizonyára kényelmetlen a dolog. A gazdák azonban éppen a törvény enyhe alkalmazását s igen mérsékelt szigorát panaszozzák. A szomszéd államok gazdái irigylük Anhaltól ezt a törvényt s joggal, mert Anhaltban a gazdák és munkások viszonya kielégítő. Igazolja ezt a tény is, hogy a kamara 1902. óta 15,000 márkát osztott ki hűséges mezőgazdasági munkások jutalmazására.

Cohn dr. liberális képviselő az elhangzott beszédet a szociáldemokraták figyelmébe ajánlja s brutálisnak jelzi. A liberális párt nem ellensége a mezőgazdaságnak, de hibáztatja azokat a gazdákat, akik a saját zsebük érdekében üznek önző politikát. Itt egy igazságtalanság megszüntetéséről van szó. Ez a törvény elülteti a mezőgazdasági munkást attól, hogy megfelelőbb bért és banásmódot követelhesse, ami az ipari munkásnak szabadságában áll. Ha a gazdák azt állítják, hogy jól bántanak a munkásaikkal s jól fizetik őket, hogyan van mégis, hogy minden jóra való munkás otthagya a gazdát s ez külföldi munkásokat kénytelen foglalkoztatni? A liberálisok éppen a mezőgazdaság érdekében követelik, hogy a mezőgazdasági munkás ne degradáltassék.

Ma a mezőgazdasági munkás másodosztályú munkás, aki rendőri felügyelet alatt áll s akinek nincs annyi joga, mint más munkásnak. A gazdák maguk kergetik munkásaikat a szociáldemokrácia karjaiba. Arra a közbeszó ássa, hogy a törvény nemcsak a munkást, hanem a munkaadót is bünteti, megjegyzi a szónok, hogy az adott viszonyok között egyetlen gazda sem fogja a munkáit elbocsátani, a gazdát tehát a törvény szigorja soha sem éri. Ez itt hatalmi kérdés. A munkás ma inkább éheznek a városban, sem hogy visszatérjen a falura. Saját jól felfogott érdekeik ellenére ragaszkodnak a gazdák ehhez a törvényhez, mikor a cselédtörvény ugyanis elegendő biztosítja őket. A kisgazda be is éri vele, de a sok munkást foglalkoztató nagygazdák saját rosszul felfogott érdekeikben hozták a panaszolt sztrájkotörvényt. A munkásbiányának maguk az érdekelt gazdák az okai. Nem ismeri el a szónok, hogy az aratók sztrájkja nagyobb veszedelem volna a közre, mint pl. az élelmiszeripar munkásainak sztrájkolása. Kéri a petíciót a kormányynak kiadni.

Peus szociáldemokrata képviselő a birodalmi törvényhozás keretébe tartozónak tekinti a kérdést. A zsarolást a büntetőtörvénykönyv üldözi; egyébként pedig a munkástörvényhozás a birodalmi gyűlés dolga. Ez mindeddig visszautasította a hasonló kísérleteket. Ha az egyik munkást nem büntetik a munka abbahagyásáért, miért büntetik a másikat? Ez a jogegyenlőség nagy elvének eklatáns sérelme. A közjó védelme egészen más eszközöket követel. Tossék arról a munkaszerveződésben gondoskodni. Ha a mezőgazdasági munka közérdekű, akkor a vonatkozó kérdések rendezése a népképviselőt elé tartozik: ahol a munkásokat is szó illeti. Szervezzék a munkásokat s lesz rend.

Allitsanak munkáskamarákat s javulni fognak a viszonyok. Krosigk beszédéből azonban nyilvánvaló a törvény valódi célzata s nem lehet csodálni, ha a mezei munkások száma évről-évre fogy. Senkinek sem jut eszébe a szerző-

désszegést védelmezni; de tessék a munkaadónak és munkásnak szerződnie arra, hogy szerződészegés elő ne fordulhasson s ha előfordul, megtörölték. Ezt nem lehet büntető törvényvel, ezt rendszeres szervezéssel kell biztosítani. Nem a hatalmasok erejének növelésére, de igazságra van itt szükség.

Dallwitz miniszter előtte szólván az országgyűlés illetékképessége ellen emelt kifogását szedte szét s arra utalt, hogy nem is egy, hanem két szociáldemokrata képviselő van jelen s Anhaltban minden nagykorú mezőgazdasági munkásnak megvan a választói joga. Ha a munkások másokra is szavaznak, nem csupán szociáldemokratákra, azzal az ő képviselői joguk éppen nem szenved csorbát. A mezőgazdasági és ipari munka jellege közt fennforgó nagy különbség mellett kiemeli a miniszter azt a tényt, hogy az anhalti gazda nagyrészt külföldi vándormunkásra szorul s ez ellen hiába indítana szerződészegés miatt polgári peruton kártérítési keresetet. A mezőgazdát, aki drága pénzen hozat messze földről munkást, nem lehet kiszolgáltatni lelkiismeretlen és rosszhiszemű önkénynek, sem a mezőgazdaságot annak a veszedelemnek, hogy apró vizsályok miatt beláthatlan és helyrehothatatlan károkat szenvedjen. A kár pótolhatatlansága a lényeges különbség az ipari és a mezőgazdasági munkások szerződészegése között. A gyakorlati törvényhozásnak nem absztrakt teoriákhoz, hanem a tényleges szükséghez kell alkalmazkodnia s ezért nem vehető a petíció figyelembe.

Miután a miniszter határozat beszéde után még Pannier képviselő kijelentette, hogy Krosigk nézeteit nem osztja, Peus téved, ha a munkaszerveződés megszegését azonosnak véli a zsarolás fogalmával s a szóban levő törvény jogérvényét a bíróságok is elismerték, Nary, Hildebrandt, Fleischer, Artl, Peus, Krosigk, Meiszner képviselők felszólalásai után az országgyűlés nagy többséggel napirendre tért a dessauai liberális egyesület kérvénye fölött.

Igy tehát a szerződészegő mezőgazdasági munkások megrendszabályozására vonatkozó 1899. évi törvény Anhaltban továbbra is érvényben marad anélkül, hogy a munkásnép körében valami különös elkeseredés volna miatta tapasztalható. Még a külföldi munkások beözönlését sem befolyásolta, sőt, mint a vita során emítették, még soha nem jelentkezett annyi gáncorsági mezei munkás, mint éppen az idén s az anhalti gazdáknak most több munkásuk van, mint az előző években, mikor a munkásiány miatt általános volt a panasz.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:

Az OMGE. közleményei	Oldal
A végrehajtási törvény reformja	1331
Külföldi szemle	1333
Munkásügyek Szociálista mozgalmak	1334
Vegyések	1335
Figyelmeztetés a tagdíjhátralékok fizetésére.	1336
Esküvő. Gyászhir. — Magyar gazdák angolországi tanulmányutja. — A f. vidéki szesztermelés biztosítása. — Munkásokévek. — Jubileumi kiállítás Prágában. — Magyar Gazdaszövetség közgyűlése. — Gazdasági előadás Péczlen. — Katonai gazdasági tanfolyam Pa. án. — Vámügyi értesítések. — Takarmányok fuvardíjkezdvénye. — Apró hírek. — Gazdasági dátumok. — Országos állatvásárok	1338
Bereskedetern, tőzsde.	1338
Szerkesztői üzenetek	1339

Figyelmeztetés a tagdíjhátralékok fizetésére. A folyó évi tagdíjakkal tagjaink igen nagy része van még tartozásban, daczára annak, hogy az alapszabályok intézkedése értelmében a tagdíj legkésőbb minden év márczius 1-ig az egyesület pénztárába befizetendő s daczára annak, hogy tagjaink ezen kötelezettségükre figyelmeztetve lettek.

Ujból felhívom tehát ez uton is tagdíjjal hátralékos tagjainkat, hogy tartozásukat kiegyenlíteni sziveskedjenek, mert ha ezen a lap utján és a posta útján egyidejűleg közreadott figyelmeztetésünknek sem volna eredménye, ugy követelésünk behajtásával az egyesület ügyését fogjuk megbizni. Budapest, 1908 június hó 16.

Igazgató.

Esküvő. Ármos Jenő a Fejérvármegyei Gazd. Egyesület titkára f. hó 14-én tartotta esküvőjét Székesfehérváron Kovács Erzsike urhölgygyel.

Gyász hírek. Miklós Ödön nyugalmazott államtitkár, főrendiházi tagot, egyesületünk nagyérdemű választmányi tagját súlyos csapás érte. Fia miklósvári ifj. Miklós Ödön cs. és kir. követési attache, Borsod vármegyei tiszteletbeli főszolgabírája, Bóden-Weilerben élete 28-ik évében elhunyt. A mélyen sujtott apa gyászában a legőszintébb részvételt osztóznak Miklós Ödönnek ugy hivatalos pozíciójában, mint társadalmi tevékenysége közben és különösen szinte példátlanul álló egyéni szeretetreméltóságával szerzett tisztelői és barátai. A megboldogult hült tetemeit f. hó 15-én helyezték örök nyugalomra az alacskaai családi sírboltban.

Gyulai Gádl Gasztonné született chernelházi Chernel Josefín, gyulai Gádl Gaszton országgyűlési képviselő, földbirtokos, egyesületünk igazgató-választmányi tagjának neje f. hó 12-én életének 28-ik évében Budapesten elhunyt. A megboldogultat f. hó 14-én helyezték örök nyugalomra a boglári családi sírboltban.

Magyar gazdák angolországi tanulmányutja. Az OMGE. ötven tagja folyó hó 13-án szombaton indult utnak Anglia felé, hogy az angol mezőgazdaság tanulmányozásával idehaza értékesíthesse majd mindazt, amit a mi viszonyainkra alkalmasnak és hasznosnak talál. Szombaton — f. hó 13-án — d. e. 11 órakor gyülekezett a társaság a Köztelek nagytermében, ahol a társaság tagjai kölcsönösen megismerkedtek egymással. Amint a társaság teljes számban együtt volt, Dessenffy Aurél gr. főrendiházi elnök, az OMGE. elnöke üdvözölte a kirándulók összegyűlt tagjait s azon meggyőződésnek adott kifejezést, hogy a társaság tapasztalatokkal bőven megrakodva, kellemes és hasznos emlékekkel fog visszatérni és idehaza a látottakat gyümölcsözőleg fogja értékesíthetni. Majd a családi gyászot miatt az utazásról lemondott Miklós Ödön főrendiházi tag helyett a társaság elnökéül, illetve alelnökéül Este házy László gróf főrendiházi tagot, a Fejérmegyei G. E. elnökét és Zsilinszky Mihály ny. államtitkárt ajánlotta megválasztásra, akiket a társaság egyhangulag meg is választott. Zsilinszky Mihály ny. államtitkár megköszönve a kitüntető bizalmat, arról biztosította a társaságot, hogy az elnökség mindent el fog követni, hogy a társaság livánságainak megfelelhessen. Szilassy Zoltán orsz. képviselő, az OMGE. titkára szolgált ezután tájékoztató felvilágosításokkal, ismer-

Védjegy **ASBESTPADLÓ** védjegy

Krumholz-fele Asbestpadlókészítő vállalat
SCHÖNFELŐ és BALLA
 Budapest, VII., Hungária-körút 157.

ASBESTPADLÓ A JELENKOR LEGMODERNEBB ÉS LEGJOBB PADLÓJA!

Teljesen hőszigetelő, tűz és víz behatása ellen érzéketlen, gombamentes, rendkívül tartós, könnyen tisztítható, miért is gazdasági épületek, magtárak stb. padlójének burkolására különösen ajánlatos. Olcsóság és kiváló tulajdonságai miatt máris nagy elterjedtségnek örvend. Prospektusokkal, mintákkal, készített munkák jegyzékével és árjegyzékkel kívántra szolgálunk. Az Orsz. Magyar Gazd. Egyesület könyvtári és igen sok más helyisége Krumholz-fele asbestpadlóval van burkolva.

tette még egyszer röviden a programot és a tanulmánykirándulás egész szervezetét, amely után a társaság jegyeik, külön e célra nyomtatott utikönyveik és jelvényeik átvétele után szétoszlott. Délután 2:30 órakor az államvasutak részéről rendelkezésre bocsátott külön kocsi a nyugati pályaudvarról elutazott a társaság a legjobb hangulatban, amely már maga is biztosítja azt, hogy kellemesen fog eltelni a társaság minden egyes tagjára nézve az egész utazásra fordított idő.

A felvidéki szesztermelés biztosítása. A Liptóvármegyei Gazd. Egyesület felterjesztést intézett Wekerle Sándor dr. miniszterelnökhöz, amelyben a felvidéki középirtókások, illetve mezőgazdasági szeszgyárosok létfontosságának biztosítása céljából a készülő szeszadótörvénybe kivételes intézkedések felvételét kéri. A felvidéki mezőgazdasági üzem ugyszólván egyedüli jövedelmi ága a burgonyatermesztés, amely azonban csak akkor értékesül kellőképpen, ha a természet burgonya ipari feldolgozás alá kerül és mint szesz kerülhet forgalomba. Mezőgazdasági iparral kapcsolatos üzem mellett is azonban a felvidéki földirtók alig jövedelmez két százalékot. Nagyon is indokolt ezért a Liptóvármegyei Gazdasági Egyesület azon kívánása, amelyet a következő öt pontban összegez: 1. A felvidéki mezőgazdasági szeszfeldők továbbra is részesüljenek a 6, 8 és 10 koronás bonifikációban, csak a 2 koronás szuperbonifikáció szüntessék be. 2. A szeszfeldők 3, 5 és 7 hl-es napi termelés alapján élvezzék a bonifikáció három fokozatát. 3. A törzskontingens elsősorban 480 hl., illetve 720 hl.-re egészíttessék ki. 4. A felvidéki szeszfeldők rossz burgonyatermés esetén tengeriszükséglete részesüljön 50%-os szállítási kedvezményben. Ez intézkedés mindenkor az illetékes gazdasági egyesület, illetve mezőgazdasági érdekképviseleti intézmény meghallgatásával és véleményezése esetén lépjen életbe. 5. A kontingens megváltása az ipari és mezőgazdasági szeszgyártóktól — minthogy a szeszgyártásra való jogosultság azonos körülmények között szerzett jog — azonos elvek alapján történjék.

Munkáslakások. Wekerle Sándor miniszterelnök törvényjavaslatot terjesztett a képviselőház elé, amelyben tízezer munkáslakás építésére kér felhatalmazást. A javaslat jóváhagyja a pénzügyminiszternek azt az intézkedését, amelylyel néhai Sárkány József örököseinek a Kispest község határában fekvő 472,000 négyszögöl kiterjedésű ingatlanait ölenként 6 korona 40 fillérért megvásárolta és felhatalmazza egyúttal a pénzügyminisztert, hogy a X. kerületben, az úgynevezett Óhegyen, mintegy 210,000 négyszögöl területet, ölenként átlag legfeljebb 8 koronáért megszerezhesse. Felhatalmazást kap a pénzügyminiszter, hogy a 12 millió beharuzási szükséglet fedezése végett koronáértkre és 4 százaléknál nem nagyobb kamatra szóló adómentes járadékkötvényeket bocsáthasson ki. A munkásházak, amíg az államkincstár tulajdonában vannak és a megjelölt célra használatnak mindennemű állami, törvényhatósági és községi adó alul mentesek. Az ingatlanokon legfeljebb tizenkét millió kor. erejéig egyszerű kivitelben munkásházakat épít a kormány és e háza-

kat állami és más üzemek munkásai, esetleg alkalmazottai részére adhatja bérbe. A házak négynégy lakást magukban foglaló pavilonok alakjában, egyenkint körülbelül 360 négyszögölnyi területen épülnének, amelyből egy-egy lakásra az 50 négyszögölnyi kert betudásával, mintegy 90 négyszögöl jutna. A lakások átlagos típusa: két szoba, konyha és kamra. A műveltebb elnök munkások részére azonban aránylag nagyobb lakások is készülhetnek. A munkáslakásokat átlag évi százhusz-százötven korona bérösszegért adják ki.

Jubileumi kiállítás Prágában. Az Országos Iparegyesület a prágai jubileumi kiállítás megtekintésére testületi kirándulást rendez, lehetőleg július 2—5-ike között. Erre nézve az idegenforgalmi és utazási vállalat r.-t. (Központi menetjegyiroda) a következő tervet dolgozta ki: A kirándulás rendezését I. osztályú utazással személyenként 260 korona, II. osztályú utazással pedig 215 koronáért vállalja el. Ezen részvételi díjban bennfoglaltatnak: Az utazás Budapest—Gäuserndorf—Prága és vissza a gyorsvonat megfelelő osztályában, három napi lakás és teljes ellátás Prágában, 1 egész napra kocsis Prága város látványosságainak megtekintésére és ugyanez alkalommal vezetés, belépőjegyek a látványosságokhoz, kivéve a kiállítási belépőt, az összes borralalok. Miután az Országos Iparegyesület a kiállítási központban képviselt rokonegyletek tagjainak, valamint tagok által ajánlott vendégeknek csatlakozását is szívesen látja, résztvehetnek a társas kirándulásban az OMGE tagjai is, ha erre vonatkozó szándékukat az Országos Iparegyesületnél (Budapest, VI., Gróf Zichy Jenő-utca 4.) bejelentik.

Magyar Gazdaszövetség közgyűlése. A Magyar Gazdaszövetség folyó évi közgyűlését június 23-án déli 12 órakor Parádán a fürdő társalgótermében tartja meg, Darányi Ignác elnöklésével. Targysorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. Az 1907. évi munkásságról szóló jelentés előterjesztése. 3. Az 1907. évi zárszámadások bemutatása. 4. Az 1908. évi költségelőirányzat. 5. Az új vámtarifáról. Előadó: Emödy József. 6. A Károlyi-jutalomdíjak kiosztása. 7. Indítványok. A gyűlés után d. u. 2 órakor társas lakoma a fürdő-vendéglőben. Egy teríték ára 3 korona. Jelentkezni lehet június 17-én estig a Magyar Gazdaszövetségnek. (Budapest, VIII. ker., Szentkirályi utca 40). Utiterv: Indulás Budapestről, a központi pályaudvarról reggel 7 óra 39 perczkor. Érkezés Kál-Kápolnára d. e. 9 óra 39 perczkor. Átszállás. Indulás Parádra 9 óra 50 perczkor. Érkezés Parádra délelőtt 11 óra 12 perczkor. Villásreggeli. Gyűlés kezdete pont 12 órakor. Indulás Parádról vissza Budapestre este 6 óra 50 perczkor. Érkezés Budapestre este 10 óra 20 perczkor. A különvonaton (Parádról vissza Kál-Kápolnára) csak azok utazhatnak, akik június 16-ig bejelentik ebbeli szándékukat.

Gazdasági előadás Péczelen. Sikertűl gazdasági előadást rendezett a Pestvármegyei Gazd. Egyesület Péczelen. Póka József és Vargha Béla a baromfitenyésztésről, Mahler Károly pedig a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének kiküldöttje, a nyultenyésztésről tartottak előadást. Ilyen előadásokat az ősz folyamán tovább szándékozik folytatni olyan célzattal, hogy az egyes

a baromfitenyésztésre kiválóan alkalmas helyeken megalakítandó baromfitelepéről nemes baromfi- és nyulkiosztással a baromfitenyésztést emelje.

Katonai gazdasági tanfolyam Pápán. A Pápán állomásozó 7. honvédhuszár-ezrednek április hó végétől a pápai m. kir. földmivesiskola tanfolyamát elvégzők előadásokat tart a mezőgazdaságtanból. Tar Gyula igazgató a növénytermesztésből, Máté László s. tan. az állattenyésztésből, Kodolányi Árpád főkertes az állattenyésztésből és szőlőművelésből tart részben elméleti, részben gyakorlati előadásokat.

Vámügyi értesítések. Az érvénybe lépett kereskedelmi szerződések alkalmazása a hazai kiviteli cégeknek sok nehézséget okozott, mivel a vámtarifa beosztása lényegesen módosult, sok árunál pedig az elvámolás másképpen történik, mint eddig. Zűröket okoz, hogy a keleti államokkal való kereskedelempolitikai viszonyunk véglegesen nincs rendezve és hogy Szerbiával megkötött, de a parlamentekhez még be nem nyújtott szerződés kedvezményes tételei hiteles alakban közzétételre nincsenek. Ezen nehézségeken a kereskedelemügyi m. kir. miniszter akként vél segíteni, hogy a m. kir. kereskedelmi muzeumban a vámügyi informatív szolgálattal újraszervezte. A muzeum a hozzáfutó feleknek díjmentes utbaigazítást ad és e célból szakközlegyek állanak rendelkezésre.

Takarmányok fuvardíjkedvezménye. A Duna jobb partján fekvő budapesti állomásokról, nemkülönben Győrből Krensiser átmenetre a krensiser-zborowitzi helyiérdekű vasút állomásaira rendelt és teljes kocsiakománnyokban szállítandó kukorica száraz moslék, repcefogácsa- és korpaküldemények után a rendes fuvardíjjal szemben 100 kg.-kint 4 fillérvényi fuvardíjmérséklés áll fenn június 15-től kezdődő érvényességgel rovatolás után.

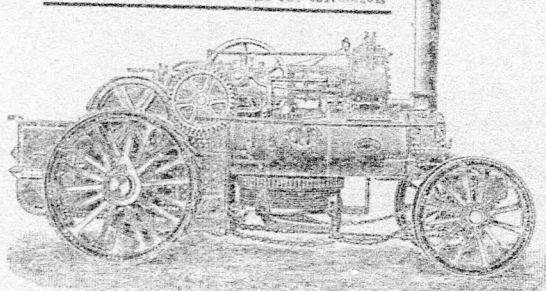
Apró hírek. Az országos sörárpa és komlókiállítás rendező bizottsága Cserhádi Sándor elnöke alatt most tartotta ülését, melynek főtárgya az ez évi október hó 1—7-ig Budapesten tartandó országos sörárpa és komlókiállítás képezte. A sörárpa és komlókiállítás bírálati szabályzatának megállapítása után Jeszenszky Pál ügyvezető-titkár előterjesztése a bizottság javaslatot terjeszt a földművelésügyi miniszterhez, hogy a berlini nemzetközi sörárpa és komlókiállítás Magyarországon is megfelelő módon képviselve legyen. **Tenyészállatdíjazás Eleken.** Az Aradvármegyei Gazdasági Egyesület folyó hó 14-én Elek községben tenyészló- és szarvasmarhadíjazást rendezett, amely alkalommal a lovaknál 600 kor., a szarvasmarhákánál pedig 750 kor., s ezenkívül 5 állami arany oklevél, 4 állami ezüst oklevél és 1 drb egyesületi díszoklevél került a bíráló-bizottság ítélete alapján kiosztásra. Fel lett vezetve összesen 43 drb fiaskanca, 16 drb hároméves kanczaesikó, 24 drb két éves kanczaesikó, 9 drb egy éves kanczaesikó, továbbá 53 drb nyugati fajta tehén és 58 drb üsző.

Arankás löheremag forgalomba hozatalának büntetése. A földművelésügyi miniszter legutóbb kimondta, hogy: arankás löheremag forgalomba hozatala nem az 1894. évi XII. t.-cz., hanem az 1895. évi XLVI. t.-cz. 3. §-a alapján büntetendő. Ha a löheremag a szabályszerű jelzésekkel nincs ellátva, e törvény 4. §-ába ütköző kihágás esete fennforog. E kihágásnak büntetésénél az elzárás csak nyomatékony enyhítő körülmények fennforogása esetén mellőzhető.

Földmivesiskolai ösztöndíjak. A komáromi m. kir. földm.-iskola igazgatósága négy állami ösztöndíjas, két alapítványos és 9 fizetéses helyre hirdet

BORSZLÓ ■ ■ ■ BUDAPEST

Kedvezményes árak és üzemi költségek

Elsőrangú külföldi és magyarországi referenciák.

Teljes gőzeke-készleteket és gőz-utihengereket

leglökéletesebb kivitelben szállít:

KEMNA J. gőzeke- és gépgyár

Magyarországi igazgatósága

BUDAPEST, IV., Kossuth-Lajos-utca 8.

pályázatot, amelyek október hó 1-én töltenek be. Saját költségükre felvett tanulók évi 300 koronát fizetnek. A pályaművek augusztus hó 10-ig terjesztendők be és pedig az ingyenes helyekre vonatkozó a földművelésügyi miniszterhez, a fizetési helyre vonatkozó pedig a földm. iskolai igazgatóságához Komáromba. A részletes pályázati feltételekről az OMGE. hirdető tábláján vagy pedig a földművelésiskolánál szereshető bővebb felvilágosítás.

A budapesti szegénysorsu tudósbetegek szanatóriumi egyesülete az Erzsébet királyné szanatórium kibővítésére a fővároshoz benyújtott kérvényének tárgyalására egybehívandó közgyűlését közbejött körülmények miatt szeptember hó folyamára halasztotta el.

Allatdíjazás és népies loverseny Kiszaludon. A Temesvármegyei Gazdasági Egyesület e hó 14-én Kiszaludon állatdíjazást és népies loversenyt tartott. A díjazásra a környékből 162 db tehenet és üszőt hajtottak fel és 550 K. díjat osztottak szét. A népies loversenyen hat kispazda vett részt felkantározott, de nyereg nélküli lovakon és a sikversenyt a kettős és az egyes fogatok versenye fejezte be.

Gazdasági dátumok. Méhészeti tanfolyam lelkészek számára június 14-27-ig és július 5-18-ig néptanítók részére.

Június hó 21-én tenyészállatdíjazás Glogovácson (Arad megye).

3 havi tanfolyam házinyulenyésztésre a Mezőgazdák Szövetkezetének házinyulenyésztő telepén Budapest, Mester-utca 63. sz.

A m. kir. állami méntelepek ménanyagának osztályozása, illetve selejtezése a következő napokon fog megtartani, u. m.:

Debreczenben	július	15-én
Szatmárnémetiben	"	16-án
Turiarémén	"	18-án
Eperjesen	"	19-én
Nagykőrösön	"	20-án
Rimaszombaton	"	21-én
Kiskundorozsmán	"	21-én
Jászberényben	"	23-án
Baján	"	23-án
Székesfehérvárott	"	25-én
Verecezen	"	25-én
Komáromban	"	27-én
Békés-Csabán	"	27-én
Nyitrán	"	30-án
Deésen	augusztus	1-én
Sepsiszentgyörgyön	"	3-án
Palinban	"	3-án
Nagyatádán	"	4-én
Homoródon	"	4-én

A méntelepeknél a jelzett napokon kislejtezett, tenyészítésre még használható ménnek mindjárt a helyszínen el fognak adni.

Július 20-tól aug. 14-ig. Négyhetes mezőgazdasági szaktanfolyam néptanítók, illetve gazdasági szaktanítónők részére az algyógyi, békéscsabai, breznóbányai, osákovári, csikszeredei, hódmezővásárhelyi, jászberényi, karcsagi, komáromi, lugosi, nagyszentmiklósi, rimaszombati, szentimrei,

szilágysomlyói és szabadkai földművelésiskolákban.

Augusztus 8-12. Méhészeti vándorgyűlés Bécsújhelyen.

Augusztus első felében gazdasági gépkiallítás Szatmáron.

Szeptember 6., 7., 8. Gyöngyösi mezőgazdasági és ipari kiállítás.

Október 4. Mezőgazdasági termény- és állatkiállítás Bálványosváralján.

Országos állatvásárok. A nagyobb jelentőségű országos állatvásárokat tartó városok és községektől hozzánk utólag beérkezett jelentés szerint — lapunk 45. és 46. számában említettöken kívül — június hóban még Nagykovácsán tartatik állatvásár június hó 21-én, melyre fejőstehenet, jármosokrót, rugott borjút és kispazda özöljaira alkalmas igazslovat hajtanak fel nagyobb mennyiségben. Házilagos készítésű faárúkból pedig jármok, kosarak, boronák és kocsifelszerelések kerülnek nagyobb mennyiségben eladásra.

Mit igyunk? Ezt a kérdést vetik fel szüntelen különösen most a forró nyári hónapokban mindazok, akik már meggyőződtek arról, hogy a szesz italok nem képesek a szomjat oltani, mert tetszésszerű mennyiség nem itható belőlük anélkül, hogy egészségünknek hátrányára ne volnának, meg elvégre drágák is nagyon, míg másrészt minden ivóvíz sem alkalmas a szomjuságnak esillapítására.

Időszerű tehát arra utalnunk, hogy Franek „Erdő”-jának főzete, mint pókává és kávépótlószert, lehetőleg cukorral vagy anélkül, jóízű, kiváló szomjesillapítóknak bizonyul.

Szomjesillapító tulajdonságáról fogva szükségtelen abból sohat inni; az első pohár után rendszerint több órára elmúlik a szomjuságnak érzete, amellet annak élvezete igen egészséges s a forrált víz a kellemesen kesernyész izzel kapcsolatban a gyomornak javára válik.

Ezen szomjesillapítóknak élvezete oly olcsó, hogy azt a legszegényebb család is megszerezheti magának, mert egy 12 fillér ára csomagocská teljes 5-8 liter főzetnek elegendő.

Alfa Separator Részvénytársaság Budapest. Az utóbbi időben különféle hírek keringnek magyar vállalatunk feloszlását és üzemünk beszüntetését illetőleg. Ezen elterjedt hírek, melyek forrását sajnálatunkra nem ismerjük, minden alapot nélkülöznek és az igazságnak meg nem felelnek. A magyar Alfa Separator Részvénytársaság Budapest Lomb-utcai telepén változatlanul fennáll és a keringő hírekkel ellentétben ott éppen ezidőszert újjalakítások, épületek átalakítása és nagyobbitások vannak folyamatban. Kérjük tisztelt üzlethele-

ket és az összes érdeklődő köröket, hogy erről tudomást venni és minket eddigi megtisztelő bizalmukban továbbra is részesíteni sziveskedjenek. Alfa Separator Részvénytársaság Budapest, VI., Lomb-utca 11. sz.

Ki akar kölcsönt? Aki birtokára jelzálogkölcsönt akar fölvenni, forduljon bizalommal a Kisbirtokosok Országos Földhitelezetétéhez, Budapest, V., Géza-utca 2. szám (saját ház). Az intézet egyaránt ad nagy és kis jelzálogos kölcsönöket, főzölja azonban, hogy a közép- és kisbirtokosokon segítsen, ezért kölcsönöket már 300 K.-tól kezdve ad. Aki súlyos kamatot fizet tartozása után, az intézet olcsó törlesztéses kölcsönével segíthet terében. Az előző hitelezőket az intézet a kölcsönből fizeti ki s mérsékelt díjért minden a kölcsön körüli teendőket ellát. Kölcsönök a földbirtok fele értékéig engedélyeztetnek. Ha az adós pontosan fizet, az intézet a kölcsönt föl nem mondhatja, az adós azonban tartozását akár egészben, akár részben bármikor visszafizetheti. Parcellázásoknál az intézet minden tekintetben segítkezik. Az intézet egyszerű levélre bárkinek szivesen ad felvilágosítást.

NYILTTÉR.)*

A MAGYAR GAZDASZÖVETSÉG

ingyen közreműködik fogyasztási és értékesítő szövetkezetek, valamint földbirtó társaságok létesítésénél és tanácsot ad általában minden szövetkezeti kérdésben. Falusi gazdaszövetkezeteket vagy gazdaköröket alakít. Abból a célból, hogy a földműveseknek a földvásárlásnál utbaigazítással szolgálhasson, nyilvántartja a földveteli és eladási szándékokat. Aki tehát földet venni vagy eladni szándékozik, az jelentse be ezen szándékát a Magyar Gazdaszövetségnek, VIII., Szentkirályi-u. 40.

* E rovat alatt közlöttekért nem vállal a szerkesztőség felelősséget.

Nemzetközi gabonapiacz 1908 június 13-tól 1908 június 17-ig.

Kelet	Effektív árak											Határidő	Határidős árak				
	Budapest	Liverpool	Wien	Prága	Mannheim	Páris	New-York	Chicago	Buenos-Ayres	Odessza	Budapest		Liverpool	Berlin	Páris	Chicago	
Buza	16	25.35	—	26.00	23.60	27.14	20.42	17.94	—	17.24	22.71	Julus	—	18.95	24.96	20.52	17.34
	12	24.25	—	25.70	23.60	27.14	20.18	17.64	—	17.24	22.71	Aug.	23.08 ³	18.67	23.92 ²	20.42 ¹	16.34 ²
Rozs	16	21.00	—	22.00	20.60	24.09	16.36	—	—	—	15.45	Julus	—	—	22.46	16.22	—
	12	20.60	—	21.70	20.60	24.09	16.26	—	—	—	15.45	Aug.	19.18 ³	—	—	16.02 ¹	—
Zab	16	16.60	—	17.30	14.70	21.67	—	—	—	—	—	Julus	—	—	22.50	16.40	—
	12	15.50	—	16.80	14.70	21.67	—	—	—	—	—	Aug.	18.40 ³	—	20.98 ²	16.16 ¹	—
Tengeri	16	13.70	—	14.70	15.90	19.47	—	14.86 ²	—	11.35	—	Julus	—	—	19.08	—	—
	12	13.60	—	14.40	15.90	19.47	—	—	—	11.35	—	Aug.	13.64	13.39	16.76	—	13.12
Árpa	16	14.20	—	16.50	—	25.96	—	—	—	—	—	Julus	13.70	—	16.78 ²	—	—
	12	13.80	—	16.50	—	25.96	—	—	—	—	—	Aug.	13.32	—	16.94	—	13.30

Jegyzet: 1) július—aug. 2) szept. 3) október.

KERESKEDELEM, TÖZSDE.

Budapesti gabonátözsde.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete gabonaosztályának tudósítása a „Köztelek” részére.)

Az időjárás viszonyok a vetésekre nézve a pütkösi árpákra és időben elég kedvezőre fordultak, amennyiben bekövetkeztek a régóta várt esőzések, melyekre igen nagy szükség volt már. Az utána következő napok forró hőszépe azonban ismét komoly aggodalmakat lelt, ami kifejezésre is jut az árak rohamos emelkedésében. A Bacska és a Bánát egyes részeiben, valamint az ország más vidékeiről aggodalomkeltő hírek érkeztek a rozsdára és az üszög terjedéséről. A határőrpiacon igen élénk a forgalom, amelynek hatása alatt a kés-árúpiac is eléggé mozgalmas. Visszavehető ez azon körülményre, hogy a malmok ismét megkezdék üzemüket és szívesen vásárolják a piacra kerülő mennyiségeket. Ami a külföldi piacokra illeti, Amerita terméskutatása elég jó. A bevett terményterület nagyobbra becsülik a tavasznál.

Németországban szintén elég jó a vetések állása. Oroszországban igen változó az időjárás, nagy szárazságól és hőségéről panaszkodnak Franciaországban a kedvező időjárás viszonyok folytán javultak a terméskutatások. Romániában bő esőzések voltak, ami nagyban használt a vetéseknek.

Ausztriában rekord termést várnak, ami sajnos, a mi árainkra fog befolyást gyakorolni. Erdékioldásai várják a földművelésügyi minisztérium legközelebbi kimutatását a termésenyiségre vonatkozólag.

Az egyes gabonafajtákról, valamint azokról árairól és a végbement változásokról napi jelentésünkben számolunk be.

**Napijelentés a gabonátözsdeiről.
1908 június 16.**

Emelkedő irányzattal magasabb árak mellett kezdődött jelen üzleti hét és ha percekint kisebb visszaesések jelentkeznek is, a termés iránti aggodalmak folytán az árnívó fenntartható.

Ma 0 fillérrel emelkedett a buza, a tözsde későbbi lefolyásánál tegnaphoz viszonyítva változatlan árakat ízettek.

Rozs szilárd, 21 korona a Budapest távolságban engedélyezett napi ár.

Árpa, takarmányára hiányzik, kisebb tételek 1450 K. mellett készségei vevőkre talál.

Tengeri változatlanul szilárd, Budapeston 1370 K. jegyezhető.

Zab szilárd és 1650 K.-ig fizetve ab Budapest raktárak.

Eladott:

Buza. Tiszavidéki: 300 mm 78 k. 25 K. 80 f., 200 mm. 77 k. 25 K. 70 f., 600 mm. 77 k. 25 K. 50 f., 200 mm. 77 k. 25 K. 4) f., 800 mm. 77 k. 25 K. 30 f., 300 mm. 78-8 k. 25 K. 50 f., 200 mm. 77-7 k. 25 K. 40 f., 1000 mm. 76 k. 25 K. 40 f., 80) mm. 75 k. 25 K. 40 f., 2500 mm. 76 k. 25 K. 40 f., 35. mm. 76 k. 25 K. 40 f., 500 mm. 75 k. 25 K. — f., 100 mm. 74 k. 24 k. 15 f.

Zab: 100 mm. 12 K. 60 f., 100 mm. 16 K. 10 f., 100 mm. 16 K. 20 f. kpf.
Karcagi: 100 mm. 17 k. 25 K. 50 f.
Pestvidéki: 300 mm. 75 k. 25 K. 50 f.
Tolnai: 270 mm. 75-2 k. 24 K. 61 f.

Határőrpiacon.

Buza októberre	22-96 K.
Rozs októberre	18-90 "
Zab októberre	16-80 "
Tengeri júliusra	13-48 "
" 1909. májusra	13-60 K.

Szeszűlet.

Élénk kereslet mellett a szeszárak magasabb gabonaárak folytán változatlanul szilárdan jegyeznek.

Elkelt finomított szesz adózva 163-163-50 K.-ig, adózatlanul 64-64-50 koronáig.

Élesztőszesz adózva 162 K.-ig, adózatlanul 63 K.-ig nagyban.

Denaturált szesz hordóval együtt 54-55 K.-ig kelt el kötésre.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről kontingens nyersszesz ab termelő állomás drágábban 59-50-60-50 K. kelt el fedezési vételkötvet mellett.

Exkontingens nyersszesz szilárd.

Budapestben a kontingens nyersszesz ára 60-61-K. Bécsi jegyzés 62-62-0 K. kontingens nyersszeszért.

B u d a p e s t i j e g y z é s

Kontingens nyersszesz	60-61-
Finomított szesz adózva	163-164-
" adózatlan	64-65-
Élesztőszesz adózva	161-50-162-
" adózatlan	62-50-63-
Nyersszesz adózva	161-50-162-
Denaturált szesz	54-55-

Az árak 10,000 literfokonként hordó nélkül bérmentve, budapesti vasutállomáshoz szállítva, készpénzfizetés mellett értendők.

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület, Mester-utca, 1908. június hó 16-án. A székelyvárosi vásár-igazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

Felhozott a székelyvárosi közszékhelyről 120 szekér réb széna, 7 szekér muhar, 11 szekér zsupszalma, 7 szekér domszalma, — szekér lasamányszalma, — szekér gengeriszár, 17 szekér egyéb takarmány (lóhere, lucerna, zabosbúkköny, köles stb.), 300 szék szeszeke.

A forgalom élénk.

Árak előrehaladott g-ként a következők: réb széna 640-92, muhar 880-98), zsupszalma 640-720, domszalma 46-480, takarmányzala — kere — kere gengeriszár, egyéb takarmány 600-(8), zabosbúkköny 300-520, lóhere —, zöld lucerna 800-860, köles —, szam —, szalmaszeszeke 580-900. Összesen összesen 165. Összes súly 193,000 kg.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete kőbányai sártészta telepeinek jelentése a „Köztelek” részére.

(Az árak kőbányai szokás szerint 45 kg. élet 4% levonással vevő javára értendő.)

Öreg nehéz	(páronként 400 kg. feletti)	fillérig
Öreg könnyű	300-400	"
Fiatál nehéz	320 kg. feletti súly	130-132 "
" közép	251-320 kg.	130-124 "
Fiatál könnyű	250 kg.-ig	36-140 fillérig
" közép	251-300 kg.-ig	"
Szériai nehéz	260 kg. feletti	"
" közép	240-260 kg.	"
" könnyű	240 kg. terjedő súlyban	"

Irányzat: csendes, tiszteletlen.

Liszt, élelmény és abraktakarmányok

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete élelmény- és abraktakarmány-osztályának jelentése a „Köztelek” részére.)

Liszt. Az elmúlt heti lisztárak valamivel élénkebbek voltak, mint a gabonapiac on uralkodott szilárd irányzat folytán, úgy bel-, mint külföldi vevőink prompt szükségletüket fedezni igyekeztek. Össze való szállításra vevőknek tartózkodók vásárlásukban, mivel Ausztriában kedvező terméskutatások vannak.

Árak 60-0 fillérrel emelkedtek. Rendelkezősek elég kedvezően érkezték.

Heti lisztforgalom 63,914 q. volt.

A fővárosi malmok átlagos buzaliszt jegyzései 100 kg.-ként Budapestben, elégsúly tisztaságként, zsákostul.

Szám:	0	1	2	3	4	5	6	7
Ár K:	34 40	33 60	33 —	32 40	31 80	31 40	30 80	29 60
	7 1/2	7 1/4	8					
	27 1/2	24 —	14 40					

Rozslisztárak:

Szám:	0.	O/I.	I.	WR.	II.	II/B.	III.
Ár K:	33-20	32-60	31-60	30-40	30 —	29-20	27-60

A korpaárak irányzata lényegesen szilárdult az utóbbi napokban uralkodott szárazságra való tekintettel. Árak 40-50 fillérrel emelkedtek.

Heti korpaforgalom 9350 q. volt.

A többi abraktakarmányáraké az árai a következők voltak Budapestben zsákostul, teljes vagonrakományok vételénél 100 kg.-ként.

Finom korpa 1908. júniusi száll.	12-30-12-20
Goromba " " "	12-40-12-30
Finom korpa 1908. jul.-aug. szállításra	1-90-11-80
Goromba " " "	12-11-90
Finom korpa 1908. szept.-decz. száll.	11-90-11-80
Goromba " 1908. " " "	12-11-90
Rozskorpa	12-80-12-70
Árpáda és árpaderce	12-11-80
Malomkukoly	12-10-12-
Budapesti gyári repceporácsa	14-50-4-40
Derby melasse ab Hatvan v. Pozsony	10-80-10-60
Szárított mosók zsák nélkül	14-13-90
Malátacsira	12-20-12-
Szárított répaszelet, " ab állomások	13-12-30
Szörpész 48-50% cukortart. hordó nélkül	10-20-10-10
ab cukorgyár	

Bécsi szarvasmarhavásár.

1908 június hó 15.

Felhajtás összege:

Hízott marhában felhajtás	3786
Csontozni való marhában felhajtás	965
Összesen	4761
Eladatlan maradt	138

Minőség szerint:

Hízott marha	3796
Legelőmarha (Wiedev.)	—
Csontozni való	965
Összesen	4761

Nem szerint:

Ökör	2975
Bika	956
Tehén	471
Bivaly	352

Árak (100 kilogrammonként elősúlyban, koronaértékben fogyasztási adó nélkül.)

	I. rendű	II. rendű	III. rendű
Magyar hízott ökör	72-76-74	80	66-72 54-64
Galicziai hízott ökör	75-84-86-88	72-76	68-71
Tarka hízott ökör	82-90-91-87	74-83	68-72
Bikák	56-68-70-74		
Hízott tehén	52-74		
Legelőmarha			
Kisgazd. hízó ökör	50-64		
Bivaly	36-48		
Boszniai marha			

Irányzat: lanya, prima és középminőségű ökör változatlan, harmadrendű csak nagykezezen tartotta meg a multheti árt. Bika és csontos marha 2-3 koronával olcsóbb.

Szerkesztői üzenetek.

M. E. Amennyiben a fiut a szecskavágáshoz a gazda alkalmazta s amennyiben megállapítható, hogy a járgány körtéje hiányos eltakarás folytán vált a funak hoz áferhetővé, a kártérítési kötelezettség a gazdát teljes mértékben terheli, sőt nyilvánvaló mulasztás esetén még kriminális uton is felelősségre vonható. Sz. F.

L. R. Az összedőlő pajta felépítése és a tisztítat korhadtt tetejének újjal pótlása nem javítás, hanem építkezés és így a haszonbérbeadót terheli. Sz. F.

E. E. Világos. Az elemi iskola tanítója az egész év tartamára van alkalmazva és így fizetése is az egész év tartamára jár, ha katonai szolgálatra két hónapra be is hivatták. Sz. F.

J. S. Pa-Esegy. A vasúti díjszabási határozományok értelmében hivatalos mezőgazdasági munkások vagy napszámosok ha ebteli minőségűket az 1898. évi II. t.-cikkben életbeléptetett az állományombán készült s a kiadó hatóság által aláírott „Munkás-igazolvány” című könyvecskével igazolják. Csoportokban való utazás esetén, ha ugyanazon állomásról egy és ugyanazon rendeltetési állomásra legalább tizen együtt utaznak vagy ha kevesebben vannak, legalább tíz munkásért az esedékes III. osztályú fél menetdíjat fizetik.

Az ily „Munkás-igazolvány”-nyal el nem látott munkások akkor sem részesülnek a fél menetdíj kedvezményében, ha tizen vagy többen is együtt utaznak. II.

K. S. Borsodcsaba. Kérjük kérdését teljes nevévalással megismételni, mert névtelen levelekre nem válaszolunk. Kérjük azonkívül pedig a „Levélszerényünk” élen több ízben és többek között lapunk pütkösi számában is közzétett „Tudnivalók” szives figyelembe vételét, mert a ok pontos betartása nélkül képtelenek vagyunk a beérkezett kérdések gyors elintézésére.

B. J. Szente. A mutatkozó 20 K. különbözet nem a tenyésztés javára esik.

Meinl Gyula
Budapest,
II. Kossuth Lejos utca 1.

Kávésző
téa behozatal
kakaó és csokoládé.

Posta-küldemények Magyarországra minden helységbe.
Kérjen árjegyzéket ingyen és bérmentve.

Uj gabona-aratógép „Handy“

! Utólérhetetlen teljesítésben és könnyű járásban!

Szénaforgatók — Lógeréblyék
 Uj fűkaszázó „Darling“
UMRATH és TSA Budapest, V. ker., Váci-körút 60. szám.

Gőzcsepítőeszközök 12 HP-ig — ipari mozdonyok 200 HP-ig.

TIP! Istállókbannélkülözhetetlen!

TIP-légy papír

Egy-egy légy papír 1000 legyet fog, mely nem dobandó el, baromfi-nak kitűnő takarmány. 100 darab 4 korona.

DETSINYI FRIGYES
 Budapest, V., Marokkói-u. 2.

A nevezett légy papírt több gazdaságban sikerrel kipróbáltam és legmelegebben ajánlhatom.

Wahl Ferencz, jár. állatorvos, Monor.

A peronoszpóra leghatékonyabb ellenszere a **Dr. ASCHEN-BRANDT-féle**

BORDÓI POR

amint azt úgy a külföldi mint kilencz éves hazai tapasztalatok igazolják. **Nem perzsel! Jól tapad! A fecskendőket nem rontja! A burgonyavész ellen használt szerek közt is a leghatásosabb!**

A **lisztharmat** legbiztosabb gyógy és óvszere a **Dr. ASCHEN-BRANDT-féle**

RÉZKÉNPOR

mely a szőlőt egyúttal az **antraknózis** ellen is megvédi.

A porok árai Budapesten:

50 kilogrammos zsákban kilogrammonként	bordói por 72 fillér
10 és 5	bordói por 76
2	bordói por 77
50 kilogrammos zsákban kilogrammonként	rézkénpor 45 fillér
10 és 5	rézkénpor 49
2	rézkénpor 50

Gyártás korlátolt! Tessék a szükségletet **mielőbb megrendelni.** A porok szállítása bármely időben és részletben történhet. — Ismertető füzeteket, a használati utasításokat küld, megrendeléseket elfogad a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete
 Budapest, V. ker., Alkotmány-utca 31. szám.

A por ezenkívül kapható és megrendelhető: Gazdasági Egyesületnél **Arad**; Hanyai szövetkezetnél **Budapest** (Boráros-tér); Szávostz Emílnél **Budapest** (Eötvös-tér 2.); Jambor Istvánnál **Békés-Gyula**; Konstsek Gézánál **Debreczen**; Vörös Józsefnél **Esztergom**; Keleti Lászlónál **Hatvan**; Mahr Károlynál **Miskolcz**; Városi és járási gazdakörnél **Nagykanizsa**; Kis Károlynál **Nagyvárad**; Hoffmann Adolfnál **Nyirgyháza**; Rukavina Nándornál **Szabadka**; Szücs Józsefnél **Szatmár**; Tóth Péternél **Szeged**; Kimmel Gyulánál **Temesvár**; Szemerey Jánosnál **Veszprém**.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET
 KÖNYVKIADÓ-VÁLLALATÁBAN MOST JELENT MEG:

A BIRTOKOS ÉS GAZDATISZT KÖZÖTTI JOGVISZONY
 AZ 1900. ÉVI XXVII. TÖRVÉNYCIKK MAGYARÁZATA.

Irta: **Dr. VANTSÓ GYULA.**
 Előszóval ellátta: **RUBINEK GYULA**
 az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgatója.

Az 1900. évi XXVII. t.-cz., mely a birtokos és gazdatiszt közötti jogviszonyt szabályozza, immár nemsokára egy évtizede lesz, hogy életbelépett és ennek daczára nem rendelkezünk olyan művel, amely ezt, a gazdára és a gazdatisztra nézve egyaránt rendkívül fontos törvényt gyakorlati szempontból ismertette volna. A fenti könyv hézagpótló munka, amennyiben szerzője **nyolcz éves bírói gyakorlat alapján ismerteti** a birtokos és gazdatiszt közötti jogviszonyt és közli a vonatkozó **elvi jelentőségű bírói határozatokat.**

A könyv 12 fejezetből áll, a törvény szövege s a végrehajtási rendelet mint függelék szerepel, minden egyes szakasz végén annak megjelölésével, hogy a törvény vonatkozó rendelkezése melyik fejezetben van kimerítően ismertetve.

Az egész törvény anyagát a szerző a következőképpen osztotta föl:

I. Kiknek jogviszonyaira terjed ki a gazdatiszt törvény hatálya. II. Okleveles és nem okleveles gazdatiszt közötti különbség. III. A gazdatiszt hatásköre és kötelessége. IV. Szolgálati szerződés és javadalmaszás. V. A szerződéstől való visszalépés. VI. A felmondás. VII. A gyakorlat által szentesített intézmények (próbaszolgálat stb.). VIII. A szerződés azonnal való felbontása. IX. Kártérítés. X. Jogok és kötelességek a felmondás és távozás közti időben. XI. Gazdatiszt helyzete tulajdonos változása esetén. XII. A gazdatiszt, illetve jogutódainak jogai betegség és halál esetén.

Ezen fejezetek keretében vannak ismertetve a törvény vonatkozó rendelkezései és a bírói gyakorlat. Mindezek úgy vannak csoportosítva, hogy a keresés a könyvben ugyiszólván felesleges, mert az illető fejezetben az összes vonatkozó kérdésekre megtaláljuk a fejeletet.

Kiadóvállalatunk a munka megírását olyan emberre bízta, aki a „Köztelek“ hasábjain évek óta foglalkozik a kérdéssel és pedig a dolog természete szerint ugy elméleti, mint gyakorlati irányban és a vonatkozó bírói gyakorlatnak alapos ismerője.

A könyv ára 3 korona
 és 3 korona 20 fillér előleges beküldése
 :: ellenében bérmentve szállítja a ::

„Patria“ r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedése, Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám.

Kölcsön és vetel új és egyszer használt kartellen kívüli **NAGEL ADOLF** zsák- és ponyvagyar, kölcsönintézet. **ZSÁK PONYVA** Vétel, eladás és cserélés. BUDAPEST, V., Arany-János-utca 10. sz. „HUNGÁRIA” kettős, kézi, favéges vagy manilla-aratógép kévekötözők. Szőlőkötöző fonalak, kötelek, zsákzsinegek, lópokréczek. Sürgőnyezim: **NAGELA BUDAPEST.** Vidéki telefon: 35-92.

Magyar Gazdák Értékesítő Szövetkezete
BUDAPEST (Központi vásárcsarnok)
Igazgatóság és központi iroda:
Budapest, IX., Imre-utca 4. sz.
Nagy kőpinczéi: BUDAFOKON.

Értékesítő búzát, hermetizált, vassalát, tejterméket, tejait, zöldséget, gyümölcsöt, mézet és MINDENMÉRTÉKES ELEMZÉSEK. Hordóber-értékesítő osztály. Égetett szeszes- italok értékesítése.
A Magyar Országos Méhészeti Egyesület vezérképviselője.
A szövetkezet tagjai kedvezményben részesülnek. Mindenemlértékesítőnél egyben állítanak nyújtó felvilágosítást.

Nincs többé búz!
A Bonodor folyadék a legbiztosabb árnyékszék szagát hosszabb időre rögtön eltávolítja. **Elegysuiyu 5 kg. csomag bértmentve 750 K.** (Elegendő 1 évre.) **1 kg. próbacsomag 250 K. csomagolással, szállítás nélkül.** A Bonodor por vizeldék azonnali szagtalanításra kitűnő szer. 5 kilós postacsomag bértmentve 7 K., 1 kilós próbacsomag 2 K. csomagolással, szállítás nélkül. Szétküldés készpénzért vagy utánvételt. Számos elismerőlevél.
Vezérképviselő:
FODOR FERENCZ
Budapest, VIII., Kisfaludy-utca 40 M.

Ugocsa vármegyében mintegy 600 hold, 1200 □-öl;
kb. 400 szántó és 200 legelő
f. évi október hó 1-től bérbe kiadó. Feltételek ifj: Freund Sámuelnél, Szatmár megtudhatók. 711

30 darab bonyhádi hasas tehén és 300 drb electoral negretti választott bárány eladó. — **Cséplést is elvállal az uradalom.** Értekezhetni lehet a tápiószéki gazdaság intézőségénél (vasúti állomás Tápió-Szecső). 719

 Ben. inlokomobilokat, f. kvő benzínmotorokat, motorfűrészeket
szállítanak pontosan a legolcsóbban, legszolidabb és legmegbízhatóbb kivitelben budapesti raktárunkból **Weber & Co. motorgyár, Uster, Schweiz.** Elsőrangú referenciák. 699

GÖZEKE
Acetylen-lámpák. Régi szántásoknál gözekékre különösen alkalmasak, mert nap-pali fényt adnak.
Automobil-lámpák. Kézi, kocsis, spritzbogar-, pózna-, asztali, udvari-, kerti-, istálló-
Acetylen-lámpák.
BÁRDI JÓZSEF
Budapest, VI., Mozsár-utca 9. sz., Fővárosi Orfeum mellett.
Telefon 4100. Sürgőnyezim: Pneumatika.
Arjegyék kívánatra ingyen és bértmentve.

Talajismeret. Irta Cserhádi Sándor, 420 K. előleges beküldés ellenében bértmentve szállítja a "Patria" r.-t. gazdasági szakfolyóiratának, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Krassó-Szörény vármegyében, a vasúti fővonal mentén fekvő, 1400 kat. holdat kitevő szántó és 200 kat. holdból álló letarolt erdei legelővel rendelkező birtokomat **f. é. október hó 1-étől 12 évre bérbeadom.** Gazdasági épületek megfelelőek. A szántóföld holdanként 30 korona, a legelő 24 koronáért bérbevehető. Netáni bérlők felkértemek, hogy ajánlataikat közvetlen hozzám nyújtsák be. **Szákul,** posta-, sürgőny- és vasutállomás. **Özv. báró Nadossevich Lajosné.** 720

KIRDETÉS.
Nagyszombat sz. kir. város tulajdonát képező, a spáczai 105. sz. tkvi betétben A. I. 5-15. sorszám alatt bejegyzett **288 k. hold 711 öl termértékű nemesi birtok 1909. évi október hó 1-től 1924. évi szeptember hó 30-áig terjedő 15 évre nyilvános árverés útján a város közönségének, valamint a kormányhatóság jóváhagyásától feltételezetten haszonbérbe adandó.** Az árverés megtartására **1908. évi június hó 30-ának d. e. 10 órája** tüzetik ki a város műszaki tanácsnokának hivatalos helyiségébe.
A részletes feltételek a város tanácsi irodájában vagy a számvevőségénél betekintheők.
Ezen feltételeket az árverelők annak bizonyítékául, hogy azokat elfogadják, az árverési jogeselekmény megkezdése előtt aláírni kötelesek.
Az ajánlattevő köteles az ajánlat tétele előtt bánatpénzül 2000 koronát akár készpénzben, akár óvadékképes papírokban, akár a nagyszombati takarékpénztár vagy a nagyszombati hitelintézet betétkönyvében az árverésre kiküldött tanács-tag kezéhez letenni, vagy annak a város pénztárhivatalában történt letételéről szóló nyugtát annak átadni.
Az árverési jogeselekményről felveendő jegyzőkönyv a haszonbérbe adandó ingatlan kezelésére kirendelt bizottságnak jelentésével együtt fog a város képviselőtestületének beterjesztetni.
A képviselőtestület közgyűlése által elfogadott ajánlatra vonatkozó bánatpénz vissza lesz tartva, a többi pedig a közgyűlés visszautalványozza az illetőknek.
Az ajánlat vissza nem vonható. Az ajánlat ajánlattevőt azonnal kötelezi, ellenben a város közönségét csakis a kormányhatóság jóváhagyása esetén.
Az ajánlatok közül a város képviselőtestülete szabadon választhat, esetleg azok egyikét sem tartozik elfogadni.
Nagyszombat, 1908. évi május hó 22-én.
A városi tanács. 721

Erdélyi Kereskedelmi Társaság Fodor és Társai

megbízásokat elfogadnak jármos ökrök, tinók, sertések, juhok, lovak és egyéb tenyésztési vagy használati állatok beszerzésére és azokat felelősség mellett gyorsan és jutányosan direkt forrásból közvetítik.

Cím: Erdélyi Kereskedelmi Társaság Kolozsvár, Szent-egyház-utca 2-ik szám. Telefon 311. 424

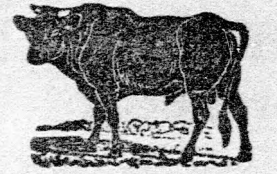
Bonyhádi

friss fejős tehének és tenyésztés-bikák jutányos áron kaphatók minden héten kedden, szerdán és csütörtöki napokon. Istálló Kispesten, Üllői-út 24.

Telefon: Kispeszt 1.

Levél- és sürgőnczim: Plaschner Sándor

4743 tehénkereskedő Bpest, Ferencz-körút 40.

Vöröstarকা

tinó és üsző

teljesen prima, 1-2 esetleg 3 éves, nálam minden mennyiségben kapható olcsó áron. Későbbi, ugyancsak jármos és beállított ökrök szállítására vállalkozom.

Kitünő friss fejős tehének

előleges jelentés után, nálam mindenkor megtekinthető kötelezettség nélkül. Vevő tetszése szerint választhat.

Henrik Ignác fia Szalónak (Vas m.).

Elsőrendű Bonyhádi faj

vöröstarকা

ökör- és üszőborjukat

1-2-3 éves korban, továbbá hízásra vagy jármóba való tarka ökröket, ugyancsak hasas vagy friss fejős tehéneket a legjutányosabb árban egyezség szerint bármilyen mennyiség szállítására vállalkozik

Nelzer Antal, Dombóvár Tolna megye.

Eladó egy pej herült 169 cm. magas, 7 éves, kitünően belovagolt, könnyű mozgású hátuló, bírtos ugró. Ára 1000 korona. Azonkívül van egy tiszta fekete, 5 éves, 160 cm. magas herült és egy sárga, 4 éves, 160 cm. magas herült kocsi, mindkettő szép járású, fejüket fenhordják. Ára darabjának 700 korona. Hedzel uradalom, n. p. Macsola, Bereg megye. 4129

Vegyések

Ajánlatot kérek göcsetalaj-donosoktól, mennyiért vállalnák el egy magyar holdnak (1200 [7-5]) szántását, selyű szántást 21 cm. mélyet, 35 cm. mélységre Zala megyében, az egységárban beleszámítva az alkalmazottak díját és kosztját is, én más nem adnék mint vizet és tüzelőanyagot (fát lehetőleg). Ajánlatokat Mesterházy Jenő Zala-Egerszeg címre kérek. 4194

Bérlőtárs kerestök egy 1500 hold gazdaságra ki 15-20000 forint hozzájárulva, pénzének 10 százalékos kamata biztosítatik, a tártól közreműködés és szakismeret nem kívánatik. Pénze Kővágyzóler b z osztatik. Cím a kiadóhivatalban. 4219

Eladás

Alkalmi zongoravétél Eösendarfer Schweighofer Kern-Wirtl kiváló mesterek gyártmányai 200 forint felebb. Pianók 100 forint, új zongora, vagy pianó 250 forint felebb minden áron. Zongora, csababonhangolások helyben és időnként, szakavatott munkások által gyorsan és olcsón eszközöttek. REMÉNYI MIHÁLY A Magyar-Har. Zeneakadémia vezetője. BUDAPEST VI., Király-u. 58. 5472

Gődelőn közvetlen a vasút és szép árnyas liget mellett 2 behás eladó. Egyik ház 4 szobos, hozzávaló összes melléképületek, parkított udvar elücskített gazdasági udvarból áll. Ugyanott a másik bérház 4 lakással, melyek évi bevétele 1100 korona, szintén eladó. Bővebb értesítés „Ház” jelleg alatt a kiadóhivatalban nyerhető.

A ló és tenyésztése. 600 14 műmellekettel. 3-ik kiadás. Írták Kovács Béla és Monostori Károly. Ára füvére 12 kor., tartós köztételeben 15 kor. Megrendelhető a „Patria” r.-t. gazdasági szakönyverkedésében, Budapest, IX., Üllői-út 25.

Csészlőgarnitúra. 8 HP. Clayworth gyártmány, kitünő karban, olcsón eladó Fajcs Gyula gazdaságában, Heves. 4100

6 lóerejű magyar állami csészlő — azonnal használatba vehető — és Garretttel a lokomobil 1500 koronáért eladó Verán Zoltánnál Szombathely, Bihar megye. 4184

A kajmádi gazdaságban egy teljesen új, magyar állami vasúti gépjármű készült szántóföldi csészlőgarnitúra eladásra. Érdeklődők forduljanak az intézőséghez Kajmád, n. p. Tiszna, vasútállomás Hídja-pusztá-Apáti. 4046

Gőzcseplőgarnitúra. 6 ló-é. Hoffherr és Schrantz-féle, erejű, minden jó állapotban, 6 éves bérlet letétele miatt eladó. Bővebbet a tulajdonosnál Kálmán Adolf Nagyalásny (Veszprém megye). 4080

A juhtenyésztés múlt és jelen irányairól. Írta: Dr. Rodiczky Jenő. 3-20 K. előleges beküldése ellenében bérmentve szállítja a „Patria” r.-t. gazdasági szakönyverkedésében, Budapest, IX., Üllői-út 25.

Csészlőgép 800 mm. verőgöcs, teljesen új, rendkívül jutányosan kapható Farkasnál Budapest, Felsőerdősor 12. Ugyancsak 2 db jó karban lévő hőkörrel szerelt és minden elfogadható árárt eladó. 4068

A sertés javítása és hízása. Írta: Ruffy Pál. 2-ik kiadás. Ára 2 kor. Megrendelhető a „Patria” r.-t. gazdasági szakönyverkedésében Budapest, IX., Üllői-út 25. sz. (Köztelek)

Eladó gépek. Kiváló gyártmányú, kevéssé használt, gyárunkban tökéletesen javított: 2 db 3 lóerejű „Ottó és Hilla” benzimmotor. 3 db 3-6 és 10 lóerejű benzinnokomobil, „Ganz” „Ottó” és „Mayer”-félék. Több db 3, 4, 5, 6, 8, 10 és 12 lóerejű szizokomobil s ezekhez alkalmas kistűk csészlőgépek, v. tőgép, hongers-ékek jótállás mellett, jutányos árban! Szilágyi és Biskant gépjármű, fémöntődjé, kazánkövesműhelye és gazd, gépraktára, Miskolc. 4136

A stabil gőzgépek gyártmány. Írta: Naszályi József, okleveles gépészmérnök, m. kir. ker. iparfelügyelő. 149 ábrával. Ára 5 korona 20 fillér, mely összegnek előleges beküldése ellenében bérmentve küldi a „Patria” r.-t. gazdasági szakönyverkedésében Budapest, IX., Üllői-út 25. sz.

Eladó birtok. Mosen megyében Bécs-Budapest fővonalon, e városok mindegyikéhez vasúton 3 óra távolságban, 12.500 m. minőségű 330 hold szántó, 50 hold rét teljesen felszerelve és demagóval buza, rozs, árpa, zab és a szükséges zálas- és gyökertakaróművelés, kedvező fizetési feltételekkel azonnal eladó. Esetleg egy budapesti házzal cseréltetik. Közlelbi felvilágosítást nyújt Kárpáti Károly Péter, postafiók. 4134

Légenszártott téli pórkött szalonna, oladonként 35-55 kg, nehéz, kapható Rauchbauer Nándornál Uj-szentannán (Arad megye). 4043

Általános állattenyésztés. Írta: Tormay Béla. Harmadik kiadás. Ára vászonkötésben 7 kor. Tartalomjegyzék főbb címekben: I. Bevezetés. II. A tenyésztés. III. Szár. IV. Jelzők. V. Az állatok osztályozása. VI. Az örökösítés elmélete. VII. Tenyésztési célok, állítások, hiedelmek. VIII. Tenyésztési cél, a tenyésztés terve és a törskönyv. IX. Tenyésztési munkálatok. X. Az állás. Megrendelhető a „Patria” r.-t. gazdasági szakönyverkedésében Budapest, IX., Üllői-út 25. sz.

Eladó birtokok Szatmármegyében 1000 holdas birtok holtfelszereléssel vasút mentén, urilakkal, kelő gazdasági épületekkel, malommal 160 ezer forint eladó. 75 ezer forint amortizált kölcsön terhel. Szigeti József birtokigynök, Szatmár, Bányai-út 12. 4188

800 holdas birtok, egy 520, 500 holdas prima birtok közel Szatmárhoz, igen kedvező fizetési feltételekkel eladó. Szigeti József ügynök, Bányai-út 12. 4188a

A gőzlokomobilok szerkeze és kezelése. Írta: Naszályi József, okl. gépészmérnök, m. kir. ker. iparfelügyelő. 167 ábrával. Ezen értekezésben a lokomobilok szerkezetéről és kezeléséről szükséges összes tudnivalókat könnyen elsajátítható módon tárgyalja. Ára 3 korona 20 fillér, mely összegnek előleges beküldése ellenében bérmentve szállítatik. Megrendelhető a „Patria” r.-t. gazdasági szakönyverkedésében Budapest, IX., Üllői-út 25.

Vadászgépjármű. Vadászgépjármű potom áron eladó. Köztük Top-lewankus Lancster 20 ft. Előfelfekő lakatszerkezettel modern Hammerles 35 ft. Oreneszáru Bücksfinte 40 ft. Snelleres Manlicher és több más jó puska. Radó Pál Egyetem-tér 5. Nehány Hammerles revolver, ismétlődő pisztoly, régi kardok, kovás pisztolyok, flobert és czéllő. 6 pisztoly és revolver. 4636

Tanulmány a berni szarvasmarháról. Berni tenyészteték ismertetése. Írta: Saoc dr. Kukuljevic József m. kir. állatorvos. Előszóval ellátta Monostori Károly. 39 ábrával. Ára 2 korona. Ezen fontos forrásmunka a hazánkban lévő berni tenyészteteket ismerteti s ügyváltó gazdáknak a legjobbat utmutatással szolgál. Összesen 19 tenyésztő berni tenyésztet ismerteti és 39 képből mutatja be azok érd. kességét és szebb egyedeit. A könyv négy fejezetre oszlik a következő tartalommal: I. Tanulmány a berni szarvasmarháról. II. Történeti áttekintés. III. A tenyészteték ismertetése. IV. Viszkapillantis és vezérelve a berniek tenyésztése terén a jövőre nézve. Megrendelhető a „Patria” r.-t. gazdasági szakönyverkedésében Budapest, IX., Üllői-út 25. sz.

Szizóművelés és borgasda-ás. Harmadik kiadás. Írta: Szilárd Gyula, a gróf Esterházy-féle csákvári földművelőiskola tanára. Ára 10 kor. Megrendelhető a „Patria” r.-t. gazdasági szakönyverkedésében Budapest, IX., Üllői-út 25. szám.

Eladó 33 km. 7 kg.-os használt aczélsín vágány. Bevedel-ekkel és csavarokkal; 1000 méter 5/4 kg. vágány, 600 mm. nyomtáv. aczélsínakkal, kengyel és sínscsavarokkal; 7 db 2 m² úrtart. repakocsi, orsófékkel; 13 db 2 m² úrtart. repakocsi, féc nélküli; 8 db bakváltó és 2 kuszókeret. A kocsi 600 mm. nyomtávnak. Ugyancsak eladó egy Fowler gyártmányú, teljesen jó karban lévő, 14 év. lóerejű gőz-éke, mely áll 2 mozdony, 1 óvasu billenőke (2 féle cketessel), 1 db altalajúrtó, egy szerszám-bódé, egy Noel fecsendő és két db. hódóg. vizesajóhó. Bővebbet Kassai Zsigmond birtokkezelője Botrágy (Bereg megye). 4157

Az élelmiszerértékesítés közikönyve. Írta: Hell Lajos. Új kiadás. 3 korona 50 fillér előleges beküldése ellenében bérmentve szállítja a „Patria” r.-t. gazdasági szakönyverkedésében Budapest, IX., Üllői-út 25.

Gőzlokomobil erős hatós 1907. évi Nicholson gyártmányú, csak néhány napig volt használt, hozzávaló 48⁴ Ruston-csészlővel, esztély különböző is rendkívül jutányosan és kedvező fizetési feltételek mellett eladó Heisler Sándornál Budapest, Dávid-utca 15. 4182

Géptulajdonosok figyelmébe ajánlom világhírű szabadalmazott ökrököt. Megrendelhető Bencsik Pál, Tisza-Alpár. 4220

Patkolástani kézikönyv. Írták dr. Nádaskay Béla és Schwenzky Armin. 317 ábrával. 5 kor. előleges beküldése ellenében bérmentve szállítja a „Patria” r.-t. gazdasági szakönyverkedésében Budapest, IX., Üllői-út 25. sz.

4 HP benzinnokomobil villanygyújtással, egy-éves, hozzávaló 22² alvasapós csészlővel, gyárilag javítva 2400 koronáért eladó Heisler Sándornál Dávid-utca 15., ugyanott egy Umrat-féle csészlőgép 28² szeges dobbal, kettős tisztítóval, gyárilag javítva, egyéves és egy 14 HP eredeti szelepes rendszerű Langen és Wolf fékű benzinnomotor, villanygyújtással, szintén gyári javítással, olcsón kapható 4186

2000 holdtól 50 holdig több kisebb birtokok akár vételre, akár bérletre általam megvehető és kibérelhető. Szigeti József ügynök, Szatmár, Bányai-út 12. 4188b

Reáljogu gyógytár 30 ezer la-kossal, nagy, fejűdő városban, egy 20000 ft. forgalmu gyógytár általam eladó, ugyancsak egy kisebb városban 10-12000 forint forgalmu gyógytár 25 ezer koronáért eladó. Részletes felvilágosítással komoly vevőknek szolgál Szigeti József ügynök, Szatmár, Bányai-út 12. 4188c

Vadon termő gyógynövények, valamint a gazdasági melléktermékek gyógyszer-tári értékesítésének rövid ismertetése. Írta: Páter Béla, a kolozsvári gazdasági akadémia tanára. Szerző ezen 59 ábrával ellátott könyvében részletesen ismerteti a hazánkban vadon termő gyógynövényeket és hasznos utángazdálkodással azok szűdesze. szarítása, csomagolása és értékesítése iránt. Bőlti ára vászonkötésben 5 kor. Megrendelhető a „Patria” r.-t. gazdasági szakönyverkedésében Budapest, IX., Üllői-út 25. szám. (Köztelek)

Gőzmalom 80 ezer forintos, 15 ezer, 10 ezer, 5000 igen jó menetekkel, általam olcsón és kedvező fizetési feltételek mellett megvehető. Részletes felvilágosítással szolgál Szigeti József ügynök, Szatmár, Bányai-út 12. 4188d

Eladó „izemmagyobbítás” vegteli egy 35 HP szizógépmotor, legjobb karum, 2 éves, jutányos áron Gríebach Béla szizógépgyárai (Fejér m.) hengerelmában, a hol izemben megtekinthető. 4183

A baromflaknak nevelése és járványos betegségeknek sikeres gyógyítása. Írta: Zsarnóányi Márton Ika Ára: 1.-K. Megrendelhető a „Patria” r.-t. gazdasági szakönyverkedésében Budapest, IX., Üllői-út 25.

Marhánk egészséges mint a makk, mióta Thürrpl állandóan van házunknál és az állat világrajótte után mint óvoszeret azonnal adagolunk. Száraz helyen tartva, végtelen időki eltart ezen szer. Minden közelebbi feltalálható a „Nützliche Winke für Tierzüchter” című brosúrában, melyet bérmentve küldök. Óvakodjunk az utánzóktól! Ára: 1 egész adag K 2.50, fél adag K 1.35 gyógyosztárakban és állatorvosoknál. Egyedüli gyáros: Cl. Lageman, vegy. gyár Aachen. Főraktár; Török József gyógyosztára Budapest, VI. ker., Király-utca 12. szám. V

Munkás-bor

kapható tetszés szerinti mennyiségben ZERKOWITZ ALBERT cégé, Nagykanizsán. Egészséges, természetes áru szállításáért kezkesedik eladó cég. 4185

Fiedler János lenfonógyára Komárom vesz

nyers lenkórót szál-nyeréshez, valamint kaszált és géppel csépell lenszalmát,

tetszés szerinti mennyiségben és elad eredeti (pernaui) orosz lenmagot.

Szabadalmazott kosárbetétek

gőzcseplőgépek számára kaphatók a feltalálónál, teljes felelősség mellett, helye tisztá cséplést lehet vele végezni a legrosszabb esetben is.

A kosárbetétek ára:

4 lóerejű géphez 30 ft
6 " " " 35 "
8 " " " 40 "
10 " " " 45 "
Megrendelés esetén a kosár szélességének mérete beküldendő.

Bajzát Ignác Székelyhidon. 701

Eladó bérház!

Budapesten (IX., Mester-u, 12. sz.) a Ferencz-körút közelében, 175 m. Villamos megal. Felvilágosítással ugyanott a háztulajdonos szolgá. Ugyonők izarla.

KELTETŐGÉPEK

díjtanul próba. Keltetőgépek a legjobbak és legolcsóbbak. Keltetőgépek sok szék kitémő bizonyítvány és ajánlatok egész Ausztria és Magyarország-ból, melyek bárkinek díjtanul megküldetnek. Keltetőgépek tyúk-, liba-, fogoly-, húsz- és kacsatöjésköz. Keltetőgépek részletes ismertetése. Keltetőgépek szabadalmazva Ausztriában és Magyarországon. — Fgyedüli készítője G. Hittler, Reisz-borg 2. szám, bei Wien. Ezen szakmában egyedüli gyár. 641

Minden gazdának és csészlőgéptulajdonosnak okvetlenül szükséges a

BALASSA FRIGYES CSÉPLŐGÉPEK SZERKEZETE ÉS KEZELÉSE

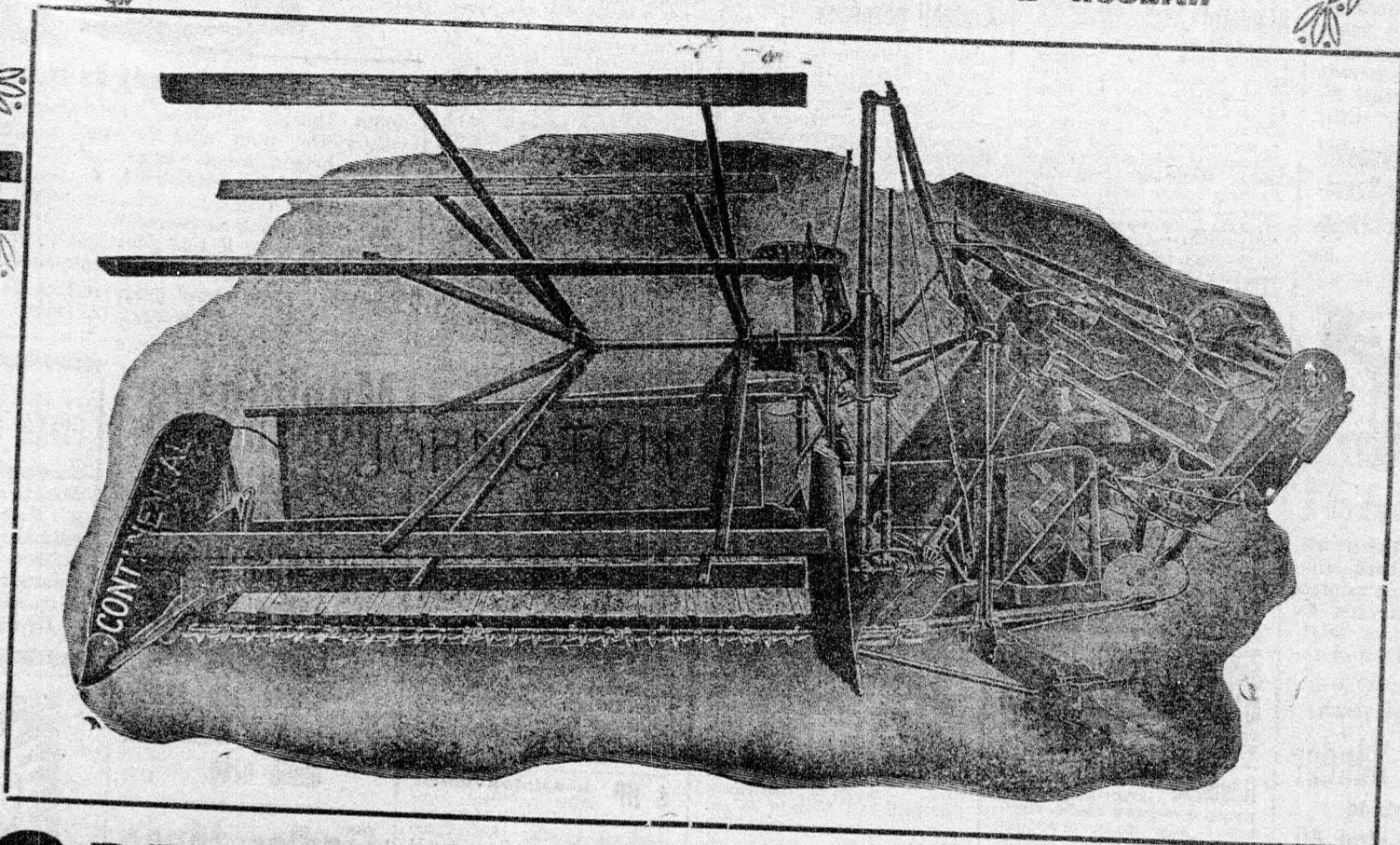
című könyve, mert

1. kimerítően tárgyalja a hazánkban használt és elterjedt csészlőgépeket;
2. kitérjed a csészlőgépnek minden egyes részére;
3. minden egyes résznek kezelésére beható utasítást ad;
4. bármely csészlőgép kezelésére kioktat;
5. a szerkezetekről és minden részről külön nagyon világos ábrákkal szolgál;
6. a különböző csészlőgépek összes válfajait ismerteti;
7. a könyv egész tartalma gyakorlatias irányú, minden a gyakorlatból van véve és annak van szánva;
8. páratlan jó tanácsokat minden hájban, mely a gép körül előfordulhat;
9. a könyv utmutatásának köve-tése mellett minden géptulajdonos nagy megtakarítást érhet el.

A könyvet 6 korona 30 fillér-leges beküldése ellenében bérmentve küldi a „Patria” r.-t. gazdasági szakönyverkedésében Budapest, IX. ker., Üllői-út 25. szám

A Johnston Harvester Co.

legmodernebb amerikai speciális aratógépgyár, mely a magyarországi használatra szánt gépeket teljesen a hazai viszonyokra alkalmazva készíti.

JOHNSTON

kéveköto aratógépek
marokrakó aratógépek
fűkaszálók

szénaforgatók és gyűjtő-

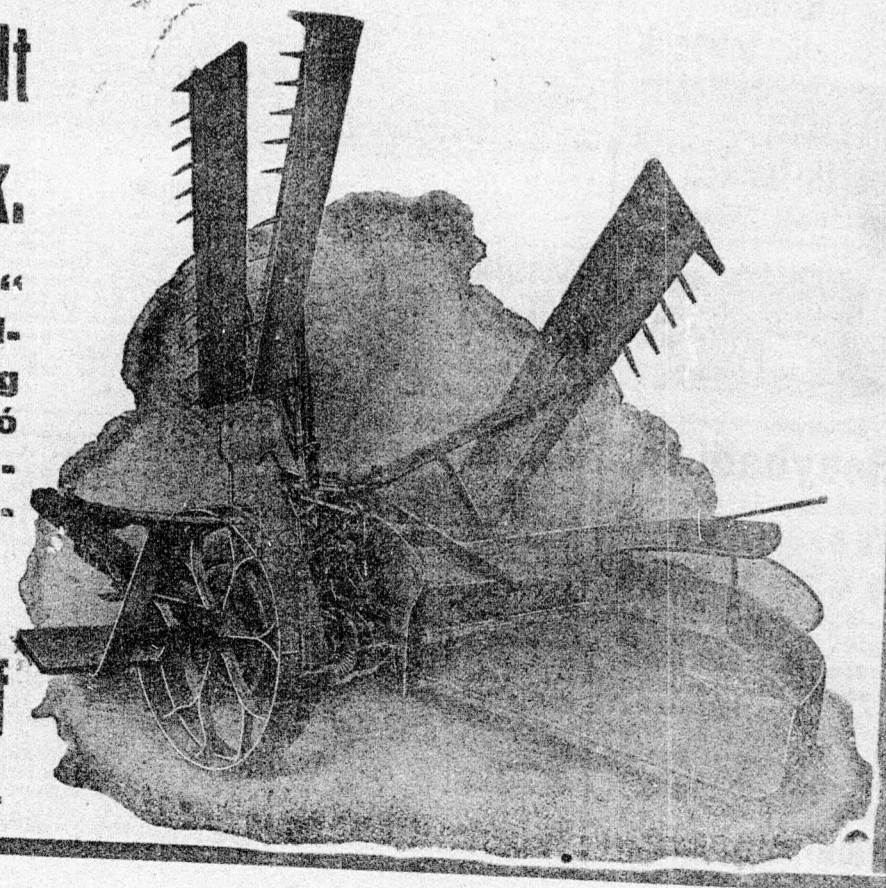
gépek a legtökéletesebb szerkezetű, legkönnyebb kezelésű és legmegbízhatóbb munkateljesítésű e nemű gyártmányok a világon.

A „JOHNSTON” aratógépek dőlt gabonában is jó munkát végeznek.

Az 1907-iki idényben 1600 „JOHNSTON” gép talált Magyarországon legelőkelőbb uradalmi körében elhelyezésre; 1908-ra már eddig is beérkezett több mint ezer darabra szóló utánrendelés a „JOHNSTON”-gépre birtokosainak megelégedését minden dicséretnél meggyőzőbben bizonyítja:

VEZÉRKÉPVISELET ÉS FŐRAKTÁR

Melichár Ferencz Bächer Rudolf
Budapest, VI., Nagymező-utca 68. szám.

Ke
sár
me
rés
igé
ozit
kom
Bre
liz
állás
leg
tiszt
kés
zatio
Vég
Gazd
kik
néme
és a
külj
talki
küld
vány
ügye
Gazd
mező
külö
hizal
bir, a
vétet
német
rásba
másol
megj
Dezső
czinre
Keres
get tel
nyri f
kodás
talata
leto, va
róságos
Fizetés
jes ell
mas fia
latalka
désükre
solatalk
sen. Kö
Mezőlak
Gazda
Csakis
erélyes
hosszab
gazdasá
tek. Evi
hl. burz
kukoricz
föld k
zöldség
2 liter te
Alánlatos
tökkel S
gében Ru
czimzend

GŐZMIVELÉS.

Nagyobb területek szántását gőzekével
 hajlandó vagyok elvállalni; építési
 mélyrigolezást szőlő-telepítésekhez.
 Érdeklődők kérem, hogy nálam személyesen forduljanak.
WOLFF ERNŐ, gézszerelői vállalkos
 BUDAPEST-KELENFÖLD.

Turfa-eladás

Somogyban, Marczali mellett, Gomba község határában mintegy
6500 mmázsa elsőrendű, nagy koczkákban ástott

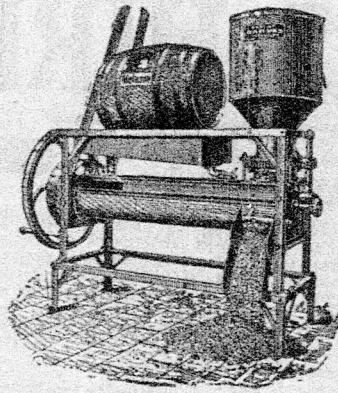
száraz turfa

köbméterekre **összerakva eladó** köbméterenkint 3 korona
 20 fillérért helyszínen átvéve. Átvehető 1908 július hó 1-én. Egy
 köbméter körülbelül 350-380 kilót nyom. Vevő egy hónap alatt
 a helyszínről tartozik elvitetni. Tudakozódhatni. **Stephaich**
Pál földbirtokosnál, **Görögálon** (Somogy vm.). Ha vevő komolyan
 reflektálna rá, egyszerre átvénné és kifizetné, úgy köbméterenkint
 valamivel olcsóbban is hajlandó volnék eladni, de ezt már egyezség után végezném el vele.
 717

Harminczhat darab erős, betanított

igás-ökör

eladó **GRÓF TELEKI ARVÉD**
 drassói uradalmában, posta, vasut
KONCZA.
 710

Az egyedül megbízható erőtakarmány az, melyet a gazda maga állít elő!
 Ajánljuk szabadalmazott automatikusan adagoló, tetszőleges mennyiségben pontosan keverő

Agrikultura melasz erőtakarmányt készítő gépeinket

kézi- vagy hajtóerőre berendezve!
 3-4 waggon áru előállításánál a gép ára megtérül.

AGRIKULTURA MEZŐGAZDÁKAT

ELLÁTÓ R.-TÁRSASÁG iroda és mintatelepe

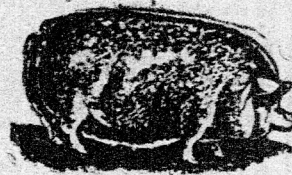
Budapest, V., Zoltán-utca 12.

Melasz, szárított répszélet, korpaflék, „Agrikultura” org
 trágya, enyvtelen csontliszt stb. árusítása.
 Sürgönyozim: OXYGEN. Telefon: 99-43.

Gazdasági gépész,

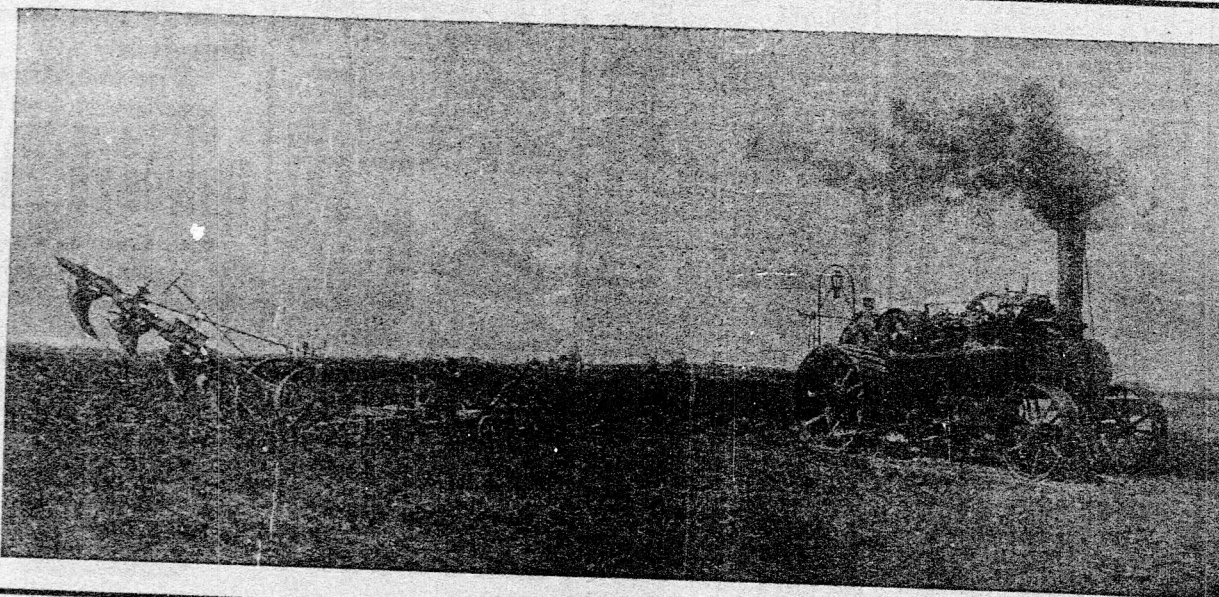
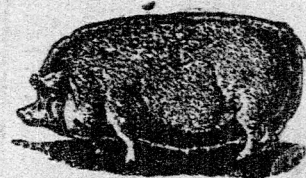
aki a Fowler-féle gőzeke és cséplőgép kezeléséhez, azonkívül az összes gazdasági gépek javításához kellőképen és jól ért, amellet józan, magyarul, németül, esetleg románul is beszél, **mielőbbi be- lépésre kerestetik.** Ajánlatok bizonyítványokkal és igények megjelölésével **a hoffalui czukorgyár üzletvezetőségének** küldendők be.
 4178

Sertéseladások és vételek legjobban és legpontosabban eszkö-
 zötteknek sovány ugy hizott állapotban

URL REZSŐ

sertésbizományosnál, Buda-
 pest, VII., Népszínház-u. 22.
 (Polgári sertésde bérpalota.)
 Telefon: 97-05 Interurbán.
 Felvilágosítással készséggel szolgál.

Magyar gyártmányu
 kétgéprendszerű

Gőzekéket

a legtekéletesebb kivitelben készít:

GANZ és TÁRSA

Vasöntő- és Gépgyár Részvény-Társulat

BUDAPESTEN, X., Kőbányai-ut 31. sz.

Részletes leírással és ajánlattal szivesen szolgálunk.

Kévekötelek, Bellán-féle szabadalom, mindkét végén pirosra festve.

Manilla zsinog kévekötegéphez.

Zsákok minden célra, kender-, len- és jutaszövetből.

Zsákkötő-zsinog és varró-spárga.

Szőlőtáposó-zsákok. Szőlőkötőző-fonalak.

Ponyvák vízmentes és természetes szövetből minden célra.

Kötélárak hosszú szálu bácskai kenderből.

Bellán Mátyás

kender-, kötél- és sportáru
 kézműipar telepén

Dunacséb (Bácska).

Árjegyzék kívánatra ingyen küldetik.

614

„Pátria” irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaság nyomása. Budapest, IX., Dűlő-ut 24. szám. — Az Első Magyar Papír-nyar 7-1. papírona.